DZIENNIK USTAW
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 25 czerwca 1966 r. **Nr 24**

TREŚĆ:
Poz.:

USTAWA

151 — z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji 219

151

USTAWA

z dnia 17 czerwca 1966 r.

o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

DZIAŁ I

Przepisy ogólne.

Rozdział 1.

Zasady ogólne.

Art. 1. Ustawa określa postępowanie i środki przymusowe, stosowane przez organy administracji państwowej w celu doprowadzenia do wykonania przez zobowiązanych ich obowiązków o charakterze pieniężnym (uiszczenia należności pieniężnych) lub obowiązków o charakterze niepieniężnym, a także sposób zabezpieczenia wykonania tych obowiązków.

Art. 2. § 1. Egzekucji administracyjnej podlegają następujące obowiązki:

1) należności pieniężne z tytułu podatków, opłat i wszelkich danin publicznych, grzywien (kar pieniężnych, kar porządkowych) z zakresu administracji państwowej, a także inne należności pieniężne wynikające z zakresu tej administracji lub przekazane do egzekucji administracyjnej na podstawie przepisu szczególnego,
2) obowiązki o charakterze niepieniężnym z zakresu administracji państwowej lub przekazane do egzekucji administracyjnej na podstawie przepisu szczególnego.

§ 2. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia poddać egzekucji administracyjnej inne należności pieniężne niż określone w § 1 pkt 1, jeżeli przypadają one Skarbowi Państwa lub państwowej jednostce organizacyjnej. Poddanie tych należności egzekucji administracyjnej nie przesądza o wyłączeniu sporu o ich istnienie lub wysokość spod rozpoznania przez sąd albo komisję arbitrażową, jeżeli z charakteru należności wynika, że do rozpoznania takiego sporu właściwy jest sąd lub komisja arbitrażowa.

Art. 3. Egzekucję administracyjną stosuje się do obowiązków określonych w art. 2, gdy wynikają one z decyzji lub postanowień właściwych organów albo w zakresie administracji państwowej bezpośrednio z przepisu prawa, chyba że przepis szczególny zastrzega dla tych obowiązków tryb egzekucji sądowej.

Art. 4. Do obowiązków, które wynikają z decyzji, postanowień, orzeczeń albo aktów prawnych innych niż określone w art. 2 i 3, stosuje się egzekucję administracyjną tylko wówczas, gdy przepis szczególny przewiduje ich wykonanie w trybie administracyjnym.

Art. 5. Uprawnionym do żądania wykonania w drodze egzekucji administracyjnej obowiązków określonych w art. 2, zwanym dalej wierzycielem, jest:

1) dla obowiązków wynikających z decyzji lub postanowień organów administracji państwowej — właściwy do orzekania organ I instancji,
2) dla obowiązków wynikających z orzeczeń sądów lub innych organów albo bezpośrednio z przepisów prawa — organ lub instytucja bezpośrednio zainteresowana w wykonaniu przez zobowiązanego obowiązku albo powołana do czuwania nad wykonaniem obowiązku.

Art. 6. W razie uchylania się zobowiązanego od wykonania obowiązku wierzyciel powinien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych.

Art. 7. § 1. Organ administracji państwowej właściwy do prowadzenia egzekucji administracyjnej (organ egzekucyjny) stosuje tylko środki egzekucyjne, przewidziane w ustawie.

§ 2. Organ egzekucyjny stosuje środek egzekucyjny, który prowadzi bezpośrednio do wykonania obowiązku, a spośród kilku środków egzekucyjnych — środek lub środki najmniej uciążliwe dla zobowiązanego.

§ 3. Stosowanie środka egzekucyjnego jest niedopuszczalne, gdy egzekwowany obowiązek został wykonany albo stał się bezprzedmiotowy.

Art. 8. § 1. Nie podlegają egzekucji administracyjnej:

1) przedmioty urządzenia domowego, pościel, bielizna i ubranie codzienne, niezbędne dla zobowiązanego i będących na jego utrzymaniu członków jego rodziny, a także ubranie niezbędne do pełnienia służby lub wykonywania zawodu,
2) zapasy żywności i opału, niezbędne dla zobowiązanego i będących na jego utrzymaniu członków jego rodziny na okres miesiaca,
3) jedna krowa lub dwie kozy albo trzy owce, potrzebne do wyżywienia zobowiązanego i będących na jego utrzy-

maniu członków jego rodziny, wraz z zapasem paszy i ściółki do najbliższych zbiorów,

4) narzędzia i inne przedmioty niezbędne do osobistej pracy zarobkowej zobowiązanego, będącego rzemieślnikiem lub drobnym wytwórcą, oraz surowce niezbędne dla niego do jego pracy na okres siedmiu dni,

5) przedmioty niezbędne do pełnienia służby przez zobowiązanego lub do wykonywania przez niego zawodu,

6) u zobowiązanego, który pobiera periodycznie stałą płacę — pieniądze w kwocie, która odpowiada nie podlegającej egzekucji części płacy (art. 9 § 1) za czas do najbliższego terminu wypłaty, a gdy zobowiązany nie otrzymuje stałej płacy — pieniądze niezbędne dla niego i jego rodziny na utrzymanie przez czternaście dni,

7) wkłady oszczędnościowe złożone w Powszechnej Kasie Oszczędności i innych bankach państwowych oraz w spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowej, na zasadach i w wysokości określonej przepisami prawa bankowego,

8) papiery osobiste, odznaczenia oraz przedmioty niezbędne zobowiązanemu i członkom jego rodziny do nauki lub wykonywania praktyk religijnych, a także przedmioty codziennego użytku, które mogą być sprzedane tylko znacznie poniżej ich wartości, a dla zobowiązanego mają znaczną wartość użytkową,

9) inne przedmioty, wierzytelności i prawa majątkowe zwolnione na podstawie szczególnych przepisów spod egzekucji administracyjnej.

§ 2. U rolników, oprócz ruchomości wymienionych w § 1 pkt 1, 2 i 6—9, nie podlegają egzekucji administracyjnej:

1) jeden koń wraz z uprzężą, jedna krowa, dwie kozy, jeden tryk i dwie owce, jedna maciora oraz dziesięć sztuk drobiu,

2) jedna jałówka lub cieliczka w przypadku braku krowy,

3) zapasy paszy i ściółki dla inwentarza wymienionego w pkt 1 i 2 aż do najbliższych zbiorów,

4) jeden pług, jeden zespół bron, jeden kultywator, jeden kierat, jedna sieczkarnia, jeden wóz, jedne sanie robocze,

5) zboże i inne ziemiopłody niezbędne do siewów lub sadzenia w gospodarstwie rolnym zobowiązanego w danym roku gospodarczym.

Art. 9. § 1. Wynagrodzenie ze stosunku pracy, należności członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich domowników z tytułu pracy w spółdzielni, wynagrodzenie członków spółdzielni pracy oraz wszelkie świadczenia powtarzające się, których celem jest zapewnienie utrzymania, jeżeli nie przewyższają podwójnej kwoty minimalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego za pracę najniżej zarabiających pracowników, podlegają egzekucji w jednej piątej części, przy czym zawsze suma odpowiadająca kwocie minimalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego za pracę wymienionych pracowników wolna jest od egzekucji. Jeżeli zobowiązany otrzymuje miesięcznie wynagrodzenie powyżej podwójnej kwoty wyżej wymienionej, egzekucji podlega ponadto połowa całej nadwyżki.

§ 2. Dochody wymienione w § 1 oblicza się wraz z wszystkimi dodatkami i wartością świadczeń w naturze, lecz po potrąceniu podatków i opłat należnych z mocy ustawy.

§ 3. Ograniczeń egzekucji przewidzianych w § 1 nie stosuje się do wierzytelności członków spółdzielni pracy, jakie im przypadają z tytułu udziału w dochodach spółdzielni po rocznym obrachunku, oraz do wierzytelności członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych z tytułu udziału w dochodach spółdzielni przypadających im od wniesionych do spółdzielni wkładów.

§ 4. Jeżeli zobowiązany otrzymuje dochody z kilku źródeł, podstawę obliczenia stanowi suma wszystkich dochodów.

§ 5. Nie podlegają egzekucji zaopatrzenia emerytalne, renty zasądzone przez sąd lub ustalone umową za utratę zdolności do pracy albo za śmierć żywiciela, zasiłki chorobowe, świadczenia alimentacyjne oraz zasiłki rodzinne. Do periodycznych należności z tytułu dobrowolnych ubezpieczeń rentowych stosuje się odpowiednio przepisy § 1.

Art. 10. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia rozszerzyć wyłączenia spod egzekucji administracyjnej określone w art. 8 i 9, a także wyłączyć spod tej egzekucji rzeczy oraz wierzytelności i prawa majątkowe nie wymienione w art. 8 i 9.

Art. 11. Gdy w przypadku zbiegu egzekucji administracyjnej i egzekucji sądowej administracyjny organ egzekucyjny prowadzi obie egzekucje (art. 60), przepisy art. 8—10 stosuje się również do należności podlegających egzekucji sądowej, chyba że określone w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego ograniczenia egzekucyjne są mniejsze.

Art. 12. § 1. Na żądanie zobowiązanego organ egzekucyjny wydaje postanowienie w sprawie zwolnienia spod egzekucji administracyjnej.

§ 2. Na postanowienie w sprawie odmowy zwolnienia spod egzekucji służy zobowiązanemu zażalenie.

Art. 13. § 1. Przeciwko osobom, które korzystają z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych i w zakresie przewidzianym przez ustawy, umowy lub powszechnie ustalone zwyczaje międzynarodowe nie podlegają orzecznictwu organów polskich, nie może być prowadzona egzekucja administracyjna, chyba że chodzi o sprawę, w której osoby te podlegają orzecznictwu polskich organów administracyjnych.

§ 2. Przeciwko osobom wymienionym w § 1, które podlegają orzecznictwu organów polskich w rezultacie zrzeczenia się ich przywileju lub immunitetu przez państwo wysyłające lub odpowiednią organizację międzynarodową, może być prowadzona egzekucja administracyjna tylko w przypadku wyraźnego zrzeczenia się przywileju lub immunitetu także w odniesieniu do egzekucji administracyjnej.

§ 3. Jednakże gdy w przypadkach określonych w § 2 prowadzenie egzekucji jest dozwolone, niedopuszczalna jest egzekucja z mienia przeznaczonego do użytku służbowego ani też stosowanie środków egzekucyjnych w stosunku do osoby zobowiązanego.

§ 4. W razie wątpliwości co do stosowania przepisów § 1—3 organ egzekucyjny zwraca się do Ministra Spraw Zagranicznych.

Art. 14. § 1. Egzekucja administracyjna może być wszczęta, jeżeli wierzyciel, po upływie terminu do wykonania przez zobowiązanego obowiązku, uprzednio przesłał mu pisemne upomnienie, zawierające wezwanie do wykonania obowiązku z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego, chyba że przepisy szczególne inaczej postanawiają. Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte dopiero po upływie siedmiu dni od dnia doręczenia tego upomnienia. Koszty upomnienia obciążają zobowiązanego i podlegają ściągnięciu w trybie określonym w niniejszej ustawie.

§ 2. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia określi przypadki, w których egzekucja administracyjna może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia.

Art. 15. Zastosowanie środka egzekucyjnego w postępowaniu egzekucyjnym nie stoi na przeszkodzie wymierzeniu kary w postępowaniu karnym, karno-administracyjnym lub dyscyplinarnym za niewykonanie obowiązku.

Art. 16. § 1. Na postanowienia wydane w toku egzekucji administracyjnej lub dotyczące postępowania egzekucyjnego służy zażalenie, jeżeli niniejsza ustawa tak stanowi. Zażalenie wnosi się w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia lub ogłoszenia postanowienia.

§ 2. Wniesienie zażalenia nie wstrzymuje postępowania egzekucyjnego. Organ egzekucyjny lub jego organ nadrzędny może w uzasadnionych przypadkach wstrzymać postępowanie egzekucyjne.

§ 3. Postanowienia rozstrzygające wnioski i skargi zgłoszone w toku postępowania egzekucyjnego przez zobowiązanego, wierzyciela i osoby trzecie mogą być uchylone lub zmienione, przy zastosowaniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego o wznowieniu postępowania administracyjnego oraz uchyleniu i zmianie decyzji.

Art. 17. Jeżeli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej, w postępowaniu egzekucyjnym mają odpowiednie zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Rozdział 2.

Organy egzekucyjne.

Art. 18. Organem egzekucyjnym w zakresie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych jest organ administracji finansowej prezydium powiatowej rady narodowej.

Art. 19. § 1. Organem egzekucyjnym w zakresie egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym jest rzeczowo właściwy organ administracji państwowej stopnia powiatowego, a w braku organu tego stopnia — rzeczowo właściwy organ administracji państwowej I instancji. Pozostają w mocy przepisy szczególne, które ustanawiają organami egzekucyjnymi inne organy administracji państwowej.

§ 2. Ponadto w przypadkach określonych szczególnymi przepisami jako organ egzekucyjny w zakresie egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym działa każdy organ Milicji Obywatelskiej, organ straży pożarnej kierujący akcją ratowniczą, a także inne organy powołane do ochrony spokoju, bezpieczeństwa, porządku, zdrowia publicznego lub mienia społecznego.

§ 3. Organem egzekucyjnym w zakresie egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym, wynikających z decyzji z zakresu administracji państwowej, wydanych przez przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe jednostki organizacyjne oraz organizacje zawodowe, samorządowe, spółdzielcze i inne organizacje społeczne, jest organ administracji państwowej stopnia powiatowego, z którego właściwością związana jest sprawa; w razie wątpliwości lub braku takiego organu, organ ten wyznaczony zostanie przez przewodniczącego prezydium powiatowej rady narodowej.

Art. 20. § 1. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia upoważnić biura gromadzkich rad narodowych lub organy prezydium miejskiej rady narodowej (rady narodowej miasta stanowiącego powiat) albo rady narodowej osiedla, a także inne organy administracji państwowej do prowadzenia, jako organy egzekucyjne, egzekucji administracyjnej w zakresie oznaczonych rodzajów spraw albo niektórych czynności egzekucyjnych, a także postępowania zabezpieczającego.

§ 2. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia upoważnić niektórych wierzycieli, będących państwowymi jednostkami organizacyjnymi, do prowadzenia, jako organy egzekucyjne, w określonym zakresie egzekucji administracyjnej, dotyczącej obowiązków w sprawach objętych ich działalnością.

Art. 21. Właściwość miejscową organu egzekucyjnego określa się według miejsca zamieszkania (siedziby) zobowiązanego, a w braku zamieszkania w kraju — według miejsca jego pobytu. W sprawach o odebranie rzeczy lub opróżnienie budynków i pomieszczeń właściwość miejscową określa się według miejsca wykonania obowiązku albo według miejsca położenia rzeczy, a przy egzekucji należności pieniężnych również według miejsca położenia mienia zobowiązanego.

Art. 22. § 1. Prezydium powiatowej rady narodowej sprawuje nadzór nad całością spraw związanych z wykonywaniem egzekucji administracyjnej na obszarze powiatu.

§ 2. Przewodniczący prezydium powiatowej rady narodowej może w szczególnie uzasadnionych przypadkach wstrzymać na czas określony czynności każdego organu egzekucyjnego prowadzącego egzekucję administracyjną.

Art. 23. § 1. Przewodniczący gromadzkiej rady narodowej, a w razie jego nieobecności sekretarz gromadzki są uprawnieni do doraźnego wstrzymania czynności egzekucyjnych dotyczących prowadzonej na terenie gromady egzekucji administracyjnej należności pieniężnych od rolników tam zamieszkałych, jeżeli zachodzi oczywisty błąd co do obowiązku lub co do osoby zobowiązanego albo zaistniała nowa lub nie znana organowi egzekucyjnemu albo przez ten organ nie rozpatrzona, nadzwyczajna okoliczność, uzasadniająca przyznanie ulgi, albo umorzenie lub zawieszenie postępowania egzekucyjnego. O wstrzymaniu czynności egzekucyjnych biuro gromadzkiej rady narodowej zawiadamia niezwłocznie organ egzekucyjny, który postanowi co do dalszego prowadzenia postępowania egzekucyjnego.

§ 2. Uprawnienia określone w § 1 służą odpowiednio przewodniczącym prezydiów miejskich rad narodowych i rad narodowych osiedli w sprawach egzekucji administracyjnej należności pieniężnych od rolników zamieszkałych na obszarze miast i osiedli.

§ 3. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia rozciągnąć przepisy § 1 i 2 na egzekucję administracyjną od rolników obowiązków o charakterze niepieniężnym.

Art. 24. § 1. Zwierzchni nadzór nad czynnościami organów egzekucyjnych w zakresie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych sprawuje Minister Finansów.

§ 2. Zwierzchni nadzór nad czynnościami organów egzekucyjnych w zakresie egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym sprawują właściwe dla tych organów naczelne organy administracji państwowej.

Rozdział 3.

Zasady prowadzenia egzekucji.

Art. 25. § 1. Organ egzekucyjny wszczyna egzekucję administracyjną na wniosek wierzyciela i na podstawie wystawionego przez niego tytułu wykonawczego.

§ 2. Jeżeli wierzyciel jest jednocześnie organem egzekucyjnym, przystępuje on z urzędu do egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego przez siebie wystawionego.

§ 3. Dla egzekucji administracyjnej obowiązków wynikających z orzeczeń sądowych lub arbitrażowych tytułem wykonawczym jest orzeczenie sądowe zaopatrzone w klauzulę wykonalności lub orzeczenie arbitrażowe zaopatrzone w zarządzenie egzekucyjne prezesa komisji arbitrażowej.

Art. 26. § 1. Tytuł wykonawczy powinien zawierać:

1) oznaczenie wierzyciela,
2) wskazanie imienia i nazwiska lub nazwy zobowiązanego, jego adresu, a także — w razie możliwości — adresu jego zakładu pracy,
3) podanie treści podlegającego egzekucji obowiązku, podstawy prawnej tego obowiązku oraz stwierdzenie, że obowiązek jest wymagalny,
4) wskazanie podstawy prawnej prowadzenia egzekucji administracyjnej,
5) datę wystawienia tytułu, podpis z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego podpisującego oraz odcisk pieczęci urzędowej.

§ 2. Do tytułu wykonawczego należy dołączyć dowód doręczenia upomnienia albo stwierdzić w tytule, że doręczenie upomnienia nie było konieczne.

Art. 27. § 1. We wniosku o wszczęcie egzekucji administracyjnej wierzyciel może wskazać środek egzekucyjny. Wierzyciel powinien wskazać środek egzekucyjny, gdy wniosek dotyczy egzekucji obowiązku o charakterze niepieniężnym.

§ 2. Jeżeli egzekwowana należność pieniężna korzysta z prawa pierwszeństwa zaspokojenia, należy ponadto we wniosku wskazać podstawę prawną pierwszeństwa.

Art. 28. § 1. Organ egzekucyjny bada z urzędu dopuszczalność egzekucji administracyjnej; organ ten nie jest natomiast uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym.

§ 2. Jeśli obowiązek, którego tytuł wykonawczy dotyczy, nie podlega egzekucji administracyjnej, organ egzekucyjny nie przystępuje do egzekucji i zawiadamia o tym wierzyciela, zwracając mu tytuł wykonawczy.

Art. 29. Organ egzekucyjny może zastosować zamiast środka egzekucyjnego wskazanego we wniosku inny środek egzekucyjny, jeżeli jest mniej uciążliwy dla zobowiązanego, a prowadzi bezpośrednio do wykonania obowiązku (art. 7 § 2). O powyższym organ egzekucyjny zawiadamia wierzyciela, gdy egzekucja dotyczy obowiązku o charakterze niepieniężnym.

Art. 30. § 1. Czynności egzekucyjne wykonuje organ egzekucyjny lub wyznaczony jego pracownik — zwany dalej egzekutorem, a przy egzekucji należności pieniężnych prowadzonej przez organ administracji finansowej prezydium powiatowej rady narodowej (art. 18) — zwany dalej poborcą skarbowym. Przepisy ustawy dotyczące egzekutora stosuje się również do poborcy skarbowego.

§ 2. Egzekutor obowiązany jest przed rozpoczęciem czynności egzekucyjnych bez wezwania okazać zobowiązanemu zaświadczenie organu egzekucyjnego lub legitymację służbową, upoważniające do czynności egzekucyjnych.

Art. 31. § 1. Organ egzekucyjny lub egzekutor, przystępując do czynności egzekucyjnych, doręcza zobowiązanemu odpis tytułu wykonawczego, zaopatrzony w klauzulę organu egzekucyjnego o skierowaniu tytułu do egzekucji administracyjnej, a w przypadkach określonych w art. 25 § 3 — odpis sądowego (arbitrażowego) orzeczenia oraz poucza zobowiązanego, że służy mu w terminie siedmiu dni prawo zgłoszenia do organu egzekucyjnego zarzutów w sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego.

§ 2. Organ egzekucyjny doręcza ponadto zobowiązanemu postanowienie o zastosowaniu środka egzekucyjnego albo wskazuje, jaki środek egzekucyjny został zastosowany, gdy prowadzi się egzekucję z wynagrodzenia za pracę, z rachunków bankowych lub wkładów oszczędnościowych albo z innych wierzytelności pieniężnych i praw majątkowych.

Art. 32. Podstawą zarzutu w sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego może być tylko:

1) wykonanie, umorzenie, przedawnienie, wygaśnięcie albo nieistnienie obowiązku,
2) odroczenie terminu wykonania obowiązku albo brak wymagalności obowiązku z innego powodu, rozłożenie na raty spłaty należności pieniężnej,
3) określenie egzekwowanego obowiązku niezgodnie z treścią obowiązku wynikającego z decyzji organu administracyjnego lub bezpośrednio z przepisu prawa, a w przypadkach określonych w art. 25 § 3 — z orzeczenia sądowego lub arbitrażowego,
4) błąd co do osoby zobowiązanego,
5) niewykonalność obowiązku o charakterze niepieniężnym,
6) niedopuszczalność egzekucji administracyjnej lub zastosowanego środka egzekucyjnego, brak uprzedniego doręczenia zobowiązanemu upomnienia, wymaganego w myśl art. 14,
7) zastosowanie zbyt uciążliwego środka egzekucyjnego (art. 7).

Art. 33. § 1. Zarzuty zgłoszone na podstawie wskazanej w art. 32 pkt 1—6, a przy egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym także na podstawie wskazanej w art. 32 pkt 7, organ egzekucyjny rozpatruje po uzyskaniu wypowiedzi wierzyciela.

§ 2. Organ egzekucyjny wydaje w sprawie zarzutów postanowienie. Jeżeli organ uznaje zarzuty za uzasadnione, wydaje postanowienie o zawieszeniu postępowania egzekucyjnego (art. 54) lub o umorzeniu tego postępowania (art. 57) albo o zastosowaniu innego mniej uciążliwego środka egzekucyjnego.

§ 3. Na postanowienie organu egzekucyjnego w sprawie zarzutów służy zobowiązanemu i wierzycielowi zażalenie.

Art. 34. § 1. Wniesienie przez zobowiązanego zarzutu w sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego nie wstrzymuje czynności egzekucyjnych. Organ egzekucyjny lub egzekutor może jednak z uzasadnionych powodów wstrzymać czynności egzekucyjne.

§ 2. Organ właściwy do załatwienia zażalenia może zarządzić wstrzymanie czynności egzekucyjnych do czasu rozpatrzenia zażalenia.

Art. 35. § 1. Kto, nie będąc zobowiązanym, rości sobie prawa do rzeczy lub prawa majątkowego, z którego prowadzi się egzekucję administracyjną, może wystąpić do organu egzekucyjnego — w terminie czternastu dni od dnia uzyskania wiadomości o czynności egzekucyjnej skierowanej do tej rzeczy lub tego prawa — z żądaniem ich wyłączenia spod egzekucji, przedstawiając lub powołując dowody na poparcie swego żądania.

§ 2. Organ egzekucyjny rozpozna żądanie i wyda postanowienie w sprawie wyłączenia w terminie czternastu dni od dnia złożenia żądania. Termin ten może być przedłużony o dalsze czternaście dni, gdy zbadanie dowodów w tym terminie nie było możliwe.

§ 3. Do czasu wydania postanowienia w sprawie wyłączenia organ egzekucyjny zaniecha dalszych czynności egzekucyjnych w stosunku do rzeczy lub prawa majątkowego, których wyłączenia żądano; jednakże dokonane czynności egzekucyjne pozostają w mocy.

Art. 36. Jeżeli przy egzekucji obowiązku o charakterze niepieniężnym rzecz lub prawo majątkowe, których wyłączenia żądano, zostały również objęte środkiem egzekucyjnym wskazanym przez wierzyciela (art. 27 § 1), organ egzekucyjny doręczy mu postanowienie o wyłączeniu. Na to postanowienie służy wierzycielowi zażalenie. Do czasu rozstrzygnięcia zażalenia dokonane czynności egzekucyjne pozostają w mocy.

Art. 37. § 1. Na postanowienie organu egzekucyjnego w sprawie odmowy wyłączenia rzeczy lub prawa majątkowego służy zażalenie.

§ 2. Osobie, której żądanie wyłączenia rzeczy lub prawa nie zostało uwzględnione, służy prawo żądania w trybie Kodeksu postępowania cywilnego ich zwolnienia od egzekucji administracyjnej. Odpis pozwu o zwolnienie należy równocześnie skierować do organu egzekucyjnego.

Art. 38. § 1. Do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia żądania wyłączenia w postępowaniu egzekucyjnym i w okresie czternastu dni po tym rozstrzygnięciu oraz do czasu prawomocnego orzeczenia sądu w sprawie wyłączenia spod egzekucji, rzeczy objęte żądaniem wyłączenia nie mogą być sprzedane w trybie przewidzianym dla sprzedaży ruchomości w przepisach o egzekucji należności pieniężnych.

§ 2. Jeżeli rzecz objęta żądaniem wyłączenia ulega szybkiemu zepsuciu, może ona być sprzedana w trybie przewidzianym dla sprzedaży ruchomości w przepisach o egzekucji należności pieniężnych przed rozstrzygnięciem żądania wyłączenia, a osiągniętą ze sprzedaży kwotę składa się do depozytu organu egzekucyjnego. W przypadku nieuwzględnienia żądania wyłączenia egzekucję prowadzi się do kwoty złożonej do depozytu.

Art. 39. W postępowaniu dotyczącym egzekucji należności pieniężnej osoba, która żąda wyłączenia rzeczy lub prawa majątkowego, może wpłacić do depozytu organu egzekucyjnego kwotę, na jaką zostały one oszacowane, albo kwotę równą należności pieniężnej łącznie z kosztami egzekucyjnymi. Organ egzekucyjny uchyli wówczas czynności egzekucyjne odnośnie do rzeczy lub prawa, których żądanie wyłączenia dotyczy, co nie wpływa na dalszy tok postępowania o wyłączenie. W razie uwzględnienia żądania wyłączenia, kwota złożona do depozytu podlega zwrotowi. Jeżeli żądanie wyłączenia nie zostanie uwzględnione, egzekucję prowadzi się do kwoty złożonej do depozytu.

Art. 40. Jeżeli w postępowaniu dotyczącym egzekucji należności pieniężnej zostało zgłoszone, zgodnie z art. 35 § 1, żądanie wyłączenia spod egzekucji rzeczy lub prawa majątkowego z tej przyczyny, że znajdują się we władaniu innej osoby na podstawie umowy dożywotniego użytkowania lub umowy zastawu, a żądanie to nie zostało uwzględnione, wartość prawa użytkowania oraz wierzytelność zabezpieczona zastawem podlega zaspokojeniu z kwoty uzyskanej z egzekucji, z uwzględnieniem prawa pierwszeństwa zaspokojenia przysługującego z mocy ustawy należności pieniężnej.

Art. 41. Po zakończeniu postępowania egzekucyjnego nie może być zgłoszone żądanie wyłączenia spod egzekucji rzeczy lub prawa majątkowego, z którego została przeprowadzona egzekucja przez sprzedaż rzeczy lub realizację prawa majątkowego, a osoba, która rości sobie prawo do tej rzeczy lub tego prawa, może dochodzić od zobowiązanego odszkodowania na zasadach prawa cywilnego.

Art. 42. Organ egzekucyjny i egzekutor są obowiązani odstąpić od czynności egzekucyjnych, jeśli zobowiązany okazał dowody stwierdzające wykonanie, umorzenie, wygaśnięcie lub nieistnienie obowiązku, odroczenie terminu wykonania obowiązku, rozłożenie na raty spłaty należności pieniężnych, albo gdy zachodzi błąd co do osoby zobowiązanego. Organ egzekucyjny zawiadamia wierzyciela o odstąpieniu od czynności egzekucyjnych.

Art. 43. § 1. Organ egzekucyjny i egzekutor może w razie potrzeby wezwać, w pilnych przypadkach także ustnie, pomocy organu Milicji Obywatelskiej, jeżeli natrafił na opór, który uniemożliwia lub utrudnia przeprowadzenie egzekucji, albo jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że na taki opór natrafi. Jeżeli opór stawia osoba wojskowa, należy wezwać pomocy właściwego organu wojskowego, chyba że zwłoka grozi udaremnieniem egzekucji, a na miejscu nie ma organu wojskowego.

§ 2. Przepisy o obowiązkach organów udzielających pomocy przy wykonywaniu czynności egzekucyjnych wydaje:

1) dla organów Milicji Obywatelskiej — Minister Spraw Wewnętrznych,
2) dla organów wojskowych — Minister Obrony Narodowej.

Art. 44. Jeżeli cel egzekucji prowadzonej w sprawie należności pieniężnej lub wydania rzeczy tego wymaga, egzekutor zarządzi otwarcie lokali i innych pomieszczeń zajmowanych przez zobowiązanego oraz schowków w tych lokalach i pomieszczeniach i przeszuka jego rzeczy oraz te lokale, pomieszczenia i schowki.

Art. 45. § 1. Egzekutor może przeszukać odzież na osobie zobowiązanego oraz teczki, walizy i tym podobne przedmioty, które zobowiązany ma przy sobie, jeżeli egzekucja dotyczy należności pieniężnej lub wydania rzeczy.

§ 2. Przeszukanie odzieży na osobie zobowiązanego oraz jego teczek, waliz i tym podobnych przedmiotów poza mieszkaniem, przedsiębiorstwem, zakładem lub gospodarstwem zobowiązanego może nastąpić tylko na podstawie pisemnego polecenia organu egzekucyjnego. Egzekutor obowiązany jest okazać polecenie organu egzekucyjnego zobowiązanemu przed przystąpieniem do czynności egzekucyjnych.

§ 3. Jeżeli w czasie dokonywania czynności egzekucyjnych, o których mowa w § 1 i 2, egzekutor zauważy, że zobowiązany oddał poszukiwane przedmioty swemu domownikowi lub innej osobie do ukrycia, egzekutor może przeszukać odzież tej osoby oraz jej teczki, walizy i tym podobne przedmioty, jakie ona ma przy sobie.

§ 4. Przeszukanie odzieży powinno być dokonane tylko przez osobę tej samej płci co zobowiązany. W razie potrzeby egzekutor wezwie taką osobę przez siebie wyznaczoną do przeszukania odzieży.

§ 5. Przeszukanie odzieży na osobie wojskowej lub funkcjonariusza Milicji Obywatelskiej przeprowadza w obecności egzekutora osoba wyznaczona przez ich przełożonego.

Art. 46. Przedmioty ujawnione w wyniku przeszukania, a nie wyłączone z egzekucji, mogą być odebrane i oddane pod dozór organu egzekucyjnego, organu prezydium gromadzkiej (miejskiej, dzielnicowej, osiedlowej) rady narodowej, a także innych osób. W sprawach tych mają odpowiednie zastosowanie przepisy o dozorze nad ruchomościami zajętymi przy egzekucji z ruchomości, prowadzonej w toku postępowania egzekucyjnego należności pieniężnych.

Art. 47. Egzekutor może upomnieć, a po bezskutecznym upomnieniu wydalić z miejsca dokonywania czynności egzekucyjnych zobowiązanego i każdą inną osobę, która zachowuje się niewłaściwie lub przeszkadza w dokonywaniu czynności egzekucyjnych.

Art. 48. § 1. W lokalach i innych pomieszczeniach organów państwowych oraz na terenach kolejowych i lotnisk można dokonywać czynności egzekucyjnych tylko po uprzednim zawiadomieniu tych organów państwowych lub zarządców (komendantów) tych obiektów. Przepis ten nie dotyczy przypadków, gdy z mocy szczególnych przepisów organy egzekucyjne właściwe są do działania na terenach kolejowych oraz lotnisk.

§ 2. W obrębie budynków wojskowych i zajmowanych przez Milicję Obywatelską oraz na okrętach wojennych można dokonywać czynności egzekucyjnych tylko po uprzednim zawiadomieniu właściwego komendanta i w asystencji wyznaczonego organu wojskowego lub organu Milicji Obywatelskiej.

§ 3. Przepisy o obowiązkach organów asystujących przy wykonywaniu czynności egzekucyjnych wydaje:

1) dla organów wojskowych — Minister Obrony Narodowej,
2) dla organów Milicji Obywatelskiej — Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 49. § 1. Na wniosek zobowiązanego, a także gdy egzekutor uzna to za konieczne, może być przywołany świadek do obecności przy czynnościach egzekucyjnych.

§ 2. Egzekutor powinien przywołać dwóch świadków, gdy zobowiązany nie jest obecny przy czynnościach egzekucyjnych albo został wydalony z miejsca tych czynności, a nie zachodzi obawa udaremnienia wskutek tego egzekucji.

§ 3. Świadkami mogą być także pełnoletni członkowie rodziny i domownicy zobowiązanego.

§ 4. Świadkowie nie otrzymują wynagrodzenia.

Art. 50. § 1. Jeśli cel egzekucji tego wymaga, organ egzekucyjny zezwoli pisemnie egzekutorowi na dokonanie czynności egzekucyjnej w dni wolne od pracy lub w porze nocnej pomiędzy godziną 21 a godziną 7. Egzekutor jest obowiązany okazać zezwolenie organu egzekucyjnego zobowiązanemu przed przystąpieniem do czynności egzekucyjnych.

§ 2. Czynności egzekucyjne mogą być dokonywane w porze nocnej tylko w obecności świadka.

Art. 51. § 1. Egzekutor sporządza z dokonania czynności egzekucyjnych protokół, jeżeli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.

§ 2. Protokół podpisują egzekutor, zobowiązany, jeżeli jest obecny, oraz przywołani zgodnie z art. 49 świadkowie. Egzekutor doręcza odpis protokołu zobowiązanemu.

Art. 52. § 1. Na czynności egzekucyjne organu egzekucyjnego i egzekutora służy skarga.

§ 2. Skargę na czynności egzekutora wnosi się do organu egzekucyjnego.

§ 3. Wniesienie skargi nie wstrzymuje prowadzenia postępowania egzekucyjnego.

§ 4. Organ egzekucyjny po otrzymaniu skargi wyda niezwłocznie niezbędne zarządzenia. Organ ten może również w uzasadnionych przypadkach wstrzymać prowadzenie postępowania egzekucyjnego.

Art. 53. § 1. Pracownicy wierzyciela ponoszą odpowiedzialność służbową lub dyscyplinarną za nieuzasadnione wskutek niedbalstwa wystąpienie o wszczęcie postępowania egzekucyjnego oraz za brak lub opóźnienie zawiadomienia o okolicznościach uzasadniających zaniechanie prowadzenia egzekucji administracyjnej.

§ 2. Pracownicy organu egzekucyjnego ponoszą odpowiedzialność służbową lub dyscyplinarną za niezgodne z prawem wskutek niedbalstwa wszczęcie postępowania egzekucyjnego i prowadzenie egzekucji administracyjnej.

§ 3. Jeżeli w przypadkach określonych w § 1 i 2 wynikła dla wierzyciela, zobowiązanego albo innej osoby szkoda, pracownicy ponoszą odpowiedzialność za szkodę według przepisów prawa cywilnego, chyba że poszkodowani mogli zapobiec szkodzie przez założenie w toku postępowania środka prawnego, lecz tego zaniechali.

§ 4. Przepisy § 1—3 nie wykluczają odpowiedzialności Skarbu Państwa na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego za szkody wyrządzone przez funkcjonariuszów państwowych.

Rozdział 4.

Zawieszenie i umorzenie postępowania egzekucyjnego.

Art. 54. § 1. Postępowanie egzekucyjne ulega zawieszeniu:

1) w razie odroczenia terminu wykonania obowiązku lub rozłożenia na raty spłaty należności pieniężnej,
2) w razie śmierci zobowiązanego, jeżeli obowiązek nie jest ściśle związany z osobą zmarłego,
3) w razie utraty przez zobowiązanego zdolności do czynności prawnych i braku jego przedstawiciela ustawowego,
4) na żądanie wierzyciela,
5) w innych przypadkach prawem przewidzianych.

§ 2. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego, dotyczącego obowiązku o charakterze niepieniężnym, z przyczyny określonej w § 1 pkt 2 i 3 może nastąpić tylko w przypadkach, gdy nie zagraża to interesowi społecznemu.

§ 3. Organ egzekucyjny wydaje postanowienie w sprawie zawieszenia postępowania egzekucyjnego.

§ 4. Na postanowienie organu egzekucyjnego o zawieszeniu postępowania lub o odmowie zawieszenia tego postępowania służy zażalenie.

Art. 55. § 1. Organ egzekucyjny podejmie zawieszone postępowanie egzekucyjne po ustaniu przyczyny zawieszenia.

§ 2. W razie zawieszenia postępowania z przyczyny określonej w art. 54 § 1 pkt 2 — organ egzekucyjny podejmie zawieszone postępowanie, gdy organ ten zostanie zawiadomiony przez wierzyciela o ustaleniu według przepisów prawa cywilnego spadkobierców zmarłego zobowiązanego, na których przeszedł egzekwowany obowiązek. Wierzyciel może również, nie czekając na sądowe stwierdzenie nabycia spadku, wskazać osobę, którą uważa za spadkobiercę zmarłego zobowiązanego, odpowiedzialną za egzekwowany obowiązek. Jednakże organ egzekucyjny obowiązany jest zastosować się do postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku, jeżeli postanowienie to zostanie mu złożone przed zakończeniem postępowania egzekucyjnego.

§ 3. Jeżeli szczególne przepisy przewidują wydanie przez wierzyciela decyzji o odpowiedzialności za zmarłego zobowiązanego innej osoby, jako spadkobiercy, organ egzekucyjny może podjąć postępowanie egzekucyjne, zawieszone z przyczyny określonej w art. 54 § 1 pkt 2, po wydaniu takiej decyzji.

Art. 56. § 1. W razie zawieszenia postępowania egzekucyjnego pozostają w mocy dokonane czynności egzekucyjne.

§ 2. Organ egzekucyjny może jednak uchylić dokonane czynności egzekucyjne, jeżeli to jest uzasadnione ważnym interesem zobowiązanego, interes wierzyciela nie stoi temu na przeszkodzie, a osoby trzecie na skutek tych czynności nie nabyły praw. Uchylenie dokonanych czynności nie powoduje umorzenia należnych za nie kosztów egzekucyjnych.

§ 3. Na postanowienie organu egzekucyjnego o uchyleniu czynności egzekucyjnych albo o odmowie uchylenia tych czynności służy zażalenie.

Art. 57. § 1. Postępowanie egzekucyjne podlega umorzeniu:

1) jeżeli obowiązek został przed wszczęciem postępowania wykonany,
2) jeżeli obowiązek nie jest wymagalny, został umorzony lub wygasł z innego powodu albo jeżeli obowiązek nie zaistniał,
3) jeżeli egzekwowany obowiązek został określony niezgodnie z treścią obowiązku wynikającego z decyzji organu administracyjnego, orzeczenia sądowego lub arbitrażowego albo bezpośrednio z przepisu prawa,
4) gdy zachodzi błąd co do osoby zobowiązanego lub gdy egzekucja nie może być prowadzona ze względu na osobę zobowiązanego,
5) jeżeli obowiązek o charakterze niepieniężnym okazał się niewykonalny,
6) w razie śmierci zobowiązanego, gdy obowiązek jest ściśle związany z osobą zmarłego,
7) jeżeli egzekucja administracyjna lub zastosowany środek egzekucyjny są niedopuszczalne albo brak uprzedniego upomnienia zobowiązanego (art. 14),
8) jeżeli postępowanie egzekucyjne zawieszone na żądanie wierzyciela nie zostało podjęte przed upływem roku od dnia zgłoszenia tego żądania,
9) jeżeli jest oczywiste, że w postępowaniu egzekucyjnym dotyczącym należności pieniężnej nie uzyska się kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne,
10) na żądanie wierzyciela,
11) w innych przypadkach w niniejszej ustawie przewidzianych.

§ 2. W przypadkach określonych w § 1 organ egzekucyjny wydaje, na żądanie strony lub z urzędu, postanowienie w sprawie umorzenia postępowania egzekucyjnego.

§ 3. W razie umorzenia postępowania egzekucyjnego dotyczącego należności pieniężnych organ egzekucyjny, który jest jednocześnie wierzycielem (art. 25 § 2), doręcza zobowiązanemu postanowienie o umorzeniu tylko wówczas, gdy zobowiązany tego zażądał.

§ 4. Na postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego lub o odmowie umorzenia tego postępowania służy zażalenie.

Art. 58. § 1. Umorzenie postępowania egzekucyjnego powoduje uchylenie dokonanych czynności egzekucyjnych,

jeżeli dalsze przepisy ustawy nie stanowią inaczej. Pozostają jednak w mocy prawa osób trzecich, nabyte na skutek tych czynności.

§ 2. Organ egzekucyjny wydaje w razie potrzeby postanowienie dotyczące uchylenia dokonanych czynności egzekucyjnych wskutek umorzenia postępowania egzekucyjnego.

§ 3. Na postanowienie organu egzekucyjnego w sprawie uchylenia dokonanych czynności egzekucyjnych lub odmowy uchylenia tych czynności służy zażalenie.

Art. 59. W razie umorzenia postępowania egzekucyjnego z przyczyny określonej w art. 57 § 1 pkt 9 wszczęcie ponownej egzekucji może nastąpić wówczas, gdy zostanie ujawniony majątek lub źródła dochodu zobowiązanego przewyższające kwotę wydatków egzekucyjnych.

Rozdział 5.

Zbieg egzekucji.

Art. 60. W razie zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego organ egzekucyjny wstrzymuje czynności egzekucyjne na wniosek wierzyciela, zobowiązanego lub z urzędu i przekazuje akta egzekucji administracyjnej sądowi powiatowemu zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 61. W razie zbiegu egzekucji administracyjnej, prowadzonej do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego przez organ egzekucyjny oraz przez inny organ wyznaczony w trybie art. 20 § 1 lub przez wierzyciela upoważnionego zgodnie z art. 20 § 2, organ egzekucyjny przejmie łączne prowadzenie egzekucji.

Rozdział 6.

Koszty egzekucyjne.

Art. 62. § 1. Opłaty za czynności egzekucyjne oraz wydatki związane z postępowaniem egzekucyjnym obciążają zobowiązanego. Te koszty egzekucyjne podlegają przymusowemu ściągnięciu w trybie egzekucji administracyjnej.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, gdy koszty egzekucyjne zostały spowodowane niezgodnym z prawem wszczęciem lub prowadzeniem postępowania egzekucyjnego. Koszty te ponosi wierzyciel lub organ egzekucyjny, w zależności od tego, kto spowodował niezgodne z prawem wszczęcie lub prowadzenie postępowania.

§ 3. Wierzyciel ponosi wydatki związane z przekazaniem mu egzekwowanej należności lub przedmiotu. Wierzyciel pokrywa również koszty postępowania egzekucyjnego, jeżeli nie mogą być one ściągnięte od zobowiązanego.

§ 4. Organ egzekucyjny wydaje na żądanie zobowiązanego lub wierzyciela postanowienie w sprawie kosztów egzekucyjnych. Na postanowienie to służy zażalenie.

§ 5. Koszty egzekucyjne przypadają na rzecz tego organu egzekucyjnego, który przeprowadza ich ściągnięcie.

Art. 63. § 1. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia wysokość opłat za poszczególne rodzaje czynności egzekucyjnych, zasady ustalania kosztów upomnienia, zasady umarzania kosztów egzekucyjnych oraz normy wydatków związanych z postępowaniem egzekucyjnym.

§ 2. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia upoważnić prezydia wojewódzkich rad narodowych do ustalania norm wydatków związanych z postępowaniem egzekucyjnym.

DZIAŁ II

Egzekucja należności pieniężnych.

Rozdział 1.

Przepisy wspólne.

Art. 64. Środkami egzekucji administracyjnej należności pieniężnych są:

1) egzekucja z pieniędzy (art. 65),
2) egzekucja z wynagrodzenia za pracę (art. 69—75),
3) egzekucja z rachunków bankowych i wkładów oszczędnościowych (art. 76—84),
4) egzekucja z innych wierzytelności pieniężnych i innych praw majątkowych (art. 85—92),
5) egzekucja z ruchomości (art. 93—108).

Art. 65. § 1. Jeżeli zobowiązany na wezwanie poborcy skarbowego płaci należność pieniężną, będącą przedmiotem egzekucji, poborca wystawia w przepisanej formie pokwitowanie. Pokwitowanie to ma ten sam skutek prawny, co pokwitowanie wierzyciela. Za pokwitowaną należność pieniężną organ egzekucyjny ponosi odpowiedzialność wobec wierzyciela.

§ 2. Do czynności egzekucyjnych określonych w § 1 przepisu art. 51 nie stosuje się.

Art. 66. Przepis art. 65 § 1 ma odpowiednie zastosowanie w razie odebrania pieniędzy w wyniku przeszukania pomieszczeń i schowków oraz odzieży, teczek, waliz i temu podobnych przedmiotów (art. 44 i 45).

Art. 67. § 1. Gdy egzekucja administracyjna należności pieniężnych przez zastosowanie środków egzekucyjnych przewidzianych w art. 64 nie może być przeprowadzona lub okazała się bezskuteczna albo gdy ich zastosowanie nie jest wskazane ze względów gospodarczych lub społecznych, organ egzekucyjny może wystąpić do komornika sądowego o przeprowadzenie egzekucji w trybie sądowym z nieruchomości zobowiązanego, jeżeli przepisy Kodeksu postępowania cywilnego na to zezwalają. Gdy podstawą tej egzekucji jest tytuł wykonawczy, wystawiony przez wierzyciela (art. 25 § 1), tytuł ten powinien być na wniosek wierzyciela zaopatrzony w sądową klauzulę wykonalności, chyba że szczególne przepisy inaczej stanowią.

§ 2. Egzekucja z nieruchomości może być prowadzona tylko w celu wyegzekwowania należności pieniężnych ustalonych w decyzji ostatecznej.

Art. 68. § 1. Jeżeli egzekucja administracyjna należności pieniężnych okazała się bezskuteczna, organ egzekucyjny lub wierzyciel może zwrócić się do sądu o nakazanie zobowiązanemu wyjawienia majątku, zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego.

§ 2. O nakazanie wyjawienia przez zobowiązanego majątku w myśl § 1 można zwrócić się także przed wszczęciem egzekucji administracyjnej lub w toku tej egzekucji, jeżeli zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że egzekwowana należność pieniężna nie będzie mogła być zaspokojona ze znanego majątku zobowiązanego ani też z jego wynagrodzenia za pracę lub z przypadających mu periodycznych świadczeń za okres sześciu miesięcy.

Rozdział 2.

Egzekucja z wynagrodzenia za pracę.

Art. 69. § 1. W celu dokonania egzekucji z wynagrodzenia za pracę zobowiązanego organ egzekucyjny:

1) przesyła do zakładu pracy zobowiązanego zawiadomienie o zajęciu tej części jego wynagrodzenia, która nie

jest zwolniona spod egzekucji (art. 9 i 10), na pokrycie określonych egzekwowanych należności pieniężnych wraz z kosztami egzekucyjnymi, oraz wzywa zakład pracy, aby nie wypłacał zajętej części wynagrodzenia zobowiązanemu, lecz wpłacał ją na egzekwowane należności pieniężne, aż do ich pełnego pokrycia, do organu egzekucyjnego lub bezpośrednio do wierzyciela, zawiadamiając organ egzekucyjny o każdorazowej takiej wpłacie,

2) zawiadamia, zgodnie z art. 31, zobowiązanego o zajęciu jego wynagrodzenia za pracę, doręczając mu odpis tytułu wykonawczego i odpis wezwania przesłanego do zakładu pracy, oraz poucza zobowiązanego, że nie wolno mu odbierać wynagrodzenia poza częścią wolną od zajęcia, ani rozporządzać nim w żaden inny sposób.

§ 2. Zajęcie wynagrodzenia za pracę jest dokonane z chwilą doręczenia zakładowi pracy zawiadomienia o zajęciu (§ 1 pkt 1). Zajęcie to zachowuje moc również w razie zmiany stosunku pracy lub zlecenia, nawiązania nowego stosunku pracy lub zlecenia, a także w przypadku przejęcia zakładu pracy przez innego pracodawcę. W stosunku do egzekwowanej należności pieniężnej nieważne są rozporządzenia wynagrodzeniem przekraczające część wolną od zajęcia, dokonane po jego zajęciu, a także przed tym zajęciem, jeżeli są wymagalne po zajęciu.

§ 3. Organ egzekucyjny, jednocześnie z zawiadomieniem o zajęciu wynagrodzenia zobowiązanego, wzywa zakład pracy, aby w terminie siedmiu dni złożył za okres trzech miesięcy poprzedzających zajęcie, za każdy miesiąc oddzielnie, zestawienie periodycznego wynagrodzenia zobowiązanego za pracę oraz oddzielnie jego dochodu z wszelkich innych tytułów, a także aby złożył w tym terminie, w razie istnienia przeszkód do wypłacenia wynagrodzenia za pracę, oświadczenie o rodzaju tych przeszkód, a w szczególności podał, czy inne osoby roszczą sobie prawa do zajętego wynagrodzenia, czy i w jakim sądzie toczy się sprawa o to wynagrodzenie oraz czy i o jakie roszczenia została skierowana do tego wynagrodzenia egzekucja przez innych wierzycieli.

§ 4. Organ egzekucyjny, który dokonał zajęcia wynagrodzenia, poucza równocześnie zakład pracy o przewidzianych w art. 73—75 skutkach niezastosowania się do wezwań, o których mowa w § 1 pkt 1 i w § 3.

Art. 70. Jeżeli zajęte wynagrodzenie za pracę zostało już uprzednio zajęte przez inny organ egzekucyjny, zakład pracy powinien niezwłocznie zawiadomić o tym organy egzekucyjne, które postąpią stosownie do art. 60 i 61.

Art. 71. § 1. Jeżeli egzekucję z wynagrodzenia za pracę prowadzi się dla egzekwowania należności pieniężnych kilku wierzycieli, organ egzekucyjny, jednocześnie z zawiadomieniem o zajęciu wynagrodzenia zobowiązanego, wzywa zakład pracy, aby wpłacał potrącone kwoty bezpośrednio tym wierzycielom, określając, z zachowaniem przepisów o należnościach z pierwszeństwem zaspokojenia, jaki procent każdej potrąconej kwoty należy się poszczególnym wierzycielom.

§ 2. Organ egzekucyjny doręcza odpis skierowanego do zakładu pracy wezwania oraz odpisy tytułów wykonawczych zobowiązanemu i każdemu wierzycielowi. Wierzyciel i zobowiązany może w terminie siedmiu dni od doręczenia mu odpisu wezwania wystąpić do organu egzekucyjnego o zmianę lub sprostowanie wezwania. Organ egzekucyjny wydaje w sprawie zmiany lub sprostowania wezwania postanowienie. Na to postanowienie służy wierzycielowi i zobowiązanemu zażalenie.

§ 3. Gdy w wyniku wpłat potrąconych kwot cała należność objęta zawiadomieniem organu egzekucyjnego (art. 69 § 1 pkt 1) zostanie pokryta, zakład pracy zawiadamia o tym organ egzekucyjny.

Art. 72. § 1. Jeżeli w czasie prowadzenia egzekucji z wynagrodzenia za pracę zobowiązany przestał pracować w zakładzie pracy, w którym dokonano zajęcia wynagrodzenia, zakład pracy powinien zawiadomić o tym organ egzekucyjny w terminie siedmiu dni oraz uczynić wzmiankę o zajęciu wynagrodzenia w wydanym zobowiązanemu świadectwie pracy, z oznaczeniem organu egzekucyjnego i ze wskazaniem wysokości potrąconych już kwot.

§ 2. Jeżeli nowe miejsce pracy zobowiązanego jest znane, zakład pracy jest obowiązany przesłać w terminie siedmiu dni dokumenty, dotyczące zajęcia wynagrodzenia zobowiązanego za pracę, nowemu zakładowi pracy i zawiadomić o tym organ egzekucyjny. Przesłanie tych dokumentów ma skutki prawne zajęcia wynagrodzenia zobowiązanego w nowym zakładzie pracy od dnia otrzymania tych dokumentów przez ten zakład.

§ 3. Nowy zakład pracy, któremu zobowiązany przedstawił świadectwo pracy ze wzmianką o zajęciu wynagrodzenia, zawiadamia niezwłocznie o zatrudnieniu dawny zakład pracy oraz organ egzekucyjny. Tak samo postąpi nowy zakład pracy zobowiązanego, gdy w inny sposób dowie się o dawnym miejscu jego pracy.

Art. 73. § 1. Zakład pracy, który w przepisanym terminie nie złożył zestawienia i oświadczenia przewidzianego w art. 69 § 3, zaniedbał zawiadomienia, o którym mowa w art. 70, 71 § 3 i 72 § 1, albo nie przekazał stosownie do art. 72 § 2 dokumentów zajęcia wynagrodzenia nowemu zakładowi pracy zobowiązanego pomimo tego, że nowy zakład pracy jest mu znany, podlega ukaraniu przez organ egzekucyjny grzywną w wysokości do 2.000 zł. Grzywna może być powtarzana, jeżeli zakład pracy nadal uchyla się od wykonania tych czynności w dodatkowo wyznaczonym terminie.

§ 2. W uspołecznionych zakładach pracy grzywnie przewidzianej w § 1 podlega pracownik odpowiedzialny za wykonanie tych czynności, a w razie niewyznaczenia takiego pracownika lub niemożności jego ustalenia — kierownik danego zakładu.

§ 3. Na postanowienie o nałożeniu grzywny służy zażalenie.

§ 4. Nałożona grzywna podlega przymusowemu ściągnięciu w trybie egzekucji administracyjnej.

Art. 74. Zakład pracy, który złożył zestawienie i oświadczenie przewidziane w art. 69 § 3 niezgodne z prawdą lub dokonał wypłaty zajętej części wynagrodzenia zobowiązanemu albo wpłaty niezgodnie z wezwaniem, o którym mowa w art. 71 § 1, odpowiada za wyrządzoną przez to wierzycielowi szkodę.

Art. 75. Jeżeli zakład pracy bezpodstawnie uchyla się od wpłaty zajętej części wynagrodzenia na pokrycie należności pieniężnej, na rzecz której zajęcie nastąpiło, organ egzekucyjny może zajętą część wynagrodzenia ściągnąć od zakładu pracy w trybie egzekucji administracyjnej. Podstawą wszczęcia egzekucji jest wezwanie, o którym mowa w art. 69 § 1 pkt 1 oraz w art. 71 § 1. Przed wszczęciem tej egzekucji organ egzekucyjny powinien doręczyć zakładowi pracy upomnienie z zagrożeniem egzekucją, jeżeli zajęta część wynagrodzenia nie zostanie wpłacona w terminie siedmiu dni od daty doręczenia upomnienia.

Rozdział 3.

Egzekucja z rachunków bankowych i wkładów oszczędnościowych.

Art. 76. § 1. W celu dokonania egzekucji z wierzytelności z rachunku bankowego organ egzekucyjny:

1) przesyła do oddziału lub innej jednostki organizacyjnej banku, w którym zobowiązany posiada rachunek ban-

kowy, zawiadomienie o zajęciu wierzytelności pieniężnej zobowiązanego, wynikającej z posiadania tego rachunku, do wysokości egzekwowanej należności pieniężnej wraz z kosztami egzekucyjnymi i wzywa bank, aby bez zgody organu egzekucyjnego nie dokonywał wypłat z rachunku bankowego do wysokości zajętej wierzytelności, lecz bezzwłocznie wpłacił zajętą kwotę do organu egzekucyjnego lub bezpośrednio do wierzyciela na pokrycie egzekwowanej należności albo zawiadomił organ egzekucyjny w terminie siedmiu dni o przeszkodzie do wpłaty zajętej kwoty,

2) zawiadamia, zgodnie z art. 31, zobowiązanego o zajęciu jego wierzytelności z rachunku bankowego, doręczając mu odpis tytułu wykonawczego i odpis zawiadomienia skierowanego do banku o zakazie wypłaty zajętej kwoty z rachunku bankowego bez zgody organu egzekucyjnego.

§ 2. Równocześnie organ egzekucyjny przesyła do wierzyciela odpis zawiadomienia o zajęciu wierzytelności z rachunku bankowego zobowiązanego (§ 1 pkt 1).

Art. 77. § 1. Zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego zobowiązanego jest dokonane z chwilą doręczenia bankowi zawiadomienia o zajęciu (art. 76 § 1 pkt 1) i obejmuje również kwoty, które nie były na rachunku bankowym w chwili zajęcia, a zostały wpłacone na ten rachunek po dokonaniu zajęcia.

§ 2. Wynikający z zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego zakaz wypłat z tego rachunku bez zgody organu egzekucyjnego nie dotyczy bieżących wypłat na wynagrodzenie za pracę oraz na zasądzone alimenty i renty o charakterze alimentacyjnym zasądzone tytułem odszkodowania. Wypłata na wynagrodzenie za pracę może nastąpić po złożeniu bankowi odpisu listy płac lub innego wiarygodnego dowodu, a wypłata na alimenty i renty o charakterze alimentacyjnym — tytułu, stwierdzającego obowiązek zobowiązanego do płacenia alimentów lub renty. Bank dokonuje wypłat na alimenty i renty do rąk osoby uprawnionej do tych świadczeń.

§ 3. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia ustalić, w jakim zakresie wypłaty z tytułu dniówek obrachunkowych dla członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych mogą być dokonywane z rachunku bankowego spółdzielni mimo dokonanego zajęcia.

Art. 78. § 1. W razie zbiegu egzekucji administracyjnej i sądowej do tej samej wierzytelności z rachunku bankowego zobowiązanego, jeżeli kwoty znajdujące się na rachunku bankowym nie wystarczają na pokrycie wszystkich egzekwowanych należności, bank obowiązany jest wstrzymać wypłaty z tego rachunku do wysokości należności pieniężnych, na rzecz których zajęcie nastąpiło, oraz niezwłocznie zawiadomić o tym właściwe organy egzekucyjne, które postąpią stosownie do art. 60. Przepisy art. 77 § 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Przepis § 1 ma zastosowanie również w razie zbiegu kilku egzekucji administracyjnych w przypadkach określonych w art. 61.

Art. 79. Jeżeli zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego zobowiązanego jest dokonane na pokrycie należności kilku wierzycieli, organ egzekucyjny jednocześnie z zawiadomieniem banku o zajęciu wierzytelności z rachunku (art. 76 § 1 pkt 1) określi, z zachowaniem przepisów o należnościach z pierwszeństwem zaspokojenia, jaki procent każdej kwoty należy się poszczególnym wierzycielom. Przepisy art. 71 § 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 80. § 1. Egzekucja z wierzytelności z rachunku bankowego, związanej z dokumentem, którego posiadanie jest koniecznym warunkiem wykonywania prawa do wierzytelności, odbywa się w ten sposób, że organ egzekucyjny dokonuje zajęcia wierzytelności przez odbiór tego dokumentu od zobowiązanego lub innej osoby. Jeżeli osoba ta rości prawo do władania tym dokumentem, może wystąpić o wyłączenie związanej z dokumentem wierzytelności spod egzekucji, na zasadach i w trybie określonym w art. 35—41.

§ 2. Zajęcie wierzytelności przez odbiór dokumentu (§ 1) powinno być stwierdzone protokołem odbioru dokumentu. W protokole tym określona zostanie wysokość egzekwowanej należności pieniężnej wraz z kosztami egzekucyjnymi. Zajęcie to nie dotyczy wkładów oszczędnościowych wolnych od egzekucji (art. 8 § 1 pkt 7).

§ 3. Organ egzekucyjny zawiadomi niezwłocznie zobowiązanego o zajęciu jego wierzytelności dokonanym w trybie § 1 i 2, doręczając mu, zgodnie z art. 31, odpis tytułu wykonawczego oraz protokołu odbioru dokumentu.

§ 4. Organ egzekucyjny upoważniony jest do dokonania w dokumencie za zobowiązanego odpowiednich wpisów, wypełniania formularzy i pokwitowań oraz wszelkich innych czynności, nie wyłączając wypowiedzenia, od których zależy wypłata z zajętej wierzytelności.

§ 5. O zajęciu wierzytelności z rachunku bankowego przez odbiór dokumentu organ egzekucyjny zawiadamia niezwłocznie właściwy bank, przesyłając odpis protokołu odbioru dokumentu, z wezwaniem dokonania z zajętej wierzytelności wypłaty określonej kwoty na pokrycie egzekwowanej należności pieniężnej wraz z kosztami egzekucyjnymi. Organ egzekucyjny doręczy równocześnie wierzycielowi tej należności odpis wezwania przesłanego do banku.

Art. 81. § 1. Jeżeli egzekucja z rachunku bankowego, stanowiącego wkład oszczędnościowy, na który wystawiono książeczkę oszczędnościową, nie może być przeprowadzona w trybie art. 80 z powodu niemożności odebrania książeczki oszczędnościowej, poborca skarbowy sporządza o tym protokół, a organ egzekucyjny dokonuje następnie zajęcia wkładu oszczędnościowego przez skierowanie do właściwego oddziału Powszechnej Kasy Oszczędności odpisu tytułu wykonawczego i zawiadomienia o zajęciu. Zajęcie jest dokonane z chwilą doręczenia tego zawiadomienia. Na skutek zajęcia dokonanego w tym trybie Powszechna Kasa Oszczędności wstrzymuje wszelkie wypłaty z zajętego wkładu i ponosi względem wierzyciela odpowiedzialność za wypłaty dokonane przez placówki Powszechnej Kasy Oszczędności, urzędy pocztowo-telekomunikacyjne i inne placówki wykonujące czynności w powyższym zakresie po zawiadomieniu ich o zajęciu. Tryb zawiadamiania placówek Powszechnej Kasy Oszczędności, urzędów pocztowo-telekomunikacyjnych i innych placówek określi Minister Finansów. Zajęcie nie dotyczy wkładów oszczędnościowych wolnych od egzekucji (art. 8 § 1 pkt 7).

§ 2. Organ egzekucyjny zawiadomi niezwłocznie właściciela książeczki oszczędnościowej, jako zobowiązanego, o zajęciu wkładu oszczędnościowego, doręczając mu, zgodnie z art. 31, odpis tytułu wykonawczego, z pouczeniem o odpowiedzialności przewidzianej w § 3 w razie podjęcia kwoty z zajętego wkładu.

§ 3. Zobowiązany, który po dokonaniu zajęcia wkładu oszczędnościowego podejmie wkład lub jego część, odpowiada karnie, jak za usunięcie mienia spod egzekucji.

§ 4. Ponadto organ egzekucyjny doręcza niezwłocznie zawiadomienie o zajęciu wkładu oszczędnościowego wierzycielowi z pouczeniem, że w terminie czternastu dni od daty zajęcia wkładu powinien wystąpić do sądu o umorzenie książeczki oszczędnościowej i zawiadomić o tym właściwy oddział Powszechnej Kasy Oszczędności, przez doręczenie mu w tym samym terminie odpisu złożonego do sądu wniosku w sprawie wszczęcia postępowania o umorzenie książeczki oszczędnościowej. W razie nieotrzymania zawiadomienia o wszczęciu postępowania o umorzenie książeczki oszczędnościowej właściwy oddział Powszechnej Kasy Oszczędności, po upływie trzech tygodni od daty zajęcia wkładu oszczęd-

nościowego, odwoła wstrzymanie wypłat z tego wkładu, o czym zawiadomi właściciela książeczki oszczędnościowej.

§ 5. Sąd rozpatrzy wniosek o umorzenie zarówno książeczki oszczędnościowej na okaziciela, jak i książeczki oszczędnościowej imiennej, na zasadach i w trybie przewidzianym w przepisach o umarzaniu utraconych dokumentów. W postępowaniu o umorzenie książeczki nie mogą być zgłaszane zarzuty dotyczące zasadności roszczenia wierzyciela. Koszty postępowania obciążają właściciela książeczki. Sąd przesyła właściwemu oddziałowi Powszechnej Kasy Oszczędności wypis prawomocnego postanowienia w sprawie umorzenia książeczki.

§ 6. W razie umorzenia książeczki oszczędnościowej właściwy oddział Powszechnej Kasy Oszczędności wystawia w jej miejsce nową książeczkę, którą, po odpisaniu części wkładu oszczędnościowego do wysokości należności wskazanej w tytule wykonawczym łącznie z kosztami egzekucyjnymi, wydaje właścicielowi. W razie nieuwzględnienia wniosku o umorzenie książeczki właściwy oddział Powszechnej Kasy Oszczędności niezwłocznie odwoła wstrzymanie wypłat z wkładu oszczędnościowego i zawiadomi o tym właściciela.

§ 7. Przepisy § 1—6 stosuje się również do egzekucji z wkładów oszczędnościowych w spółdzielniach oszczędnościowo-pożyczkowych.

Art. 82. Przepisy art. 81 mają odpowiednie zastosowanie w przypadku niemożności odebrania innego dokumentu, z którego posiadaniem związana jest wierzytelność na rachunku bankowym.

Art. 83. Bank, który naruszył przepisy dotyczące obowiązków banku w zakresie egzekucji z rachunków bankowych, odpowiada za wyrządzone przez to wierzycielowi szkody.

Art. 84. Minister Finansów może w drodze rozporządzenia określić rachunki bankowe, z których nie może być prowadzona egzekucja administracyjna ze względu na realizację zadań przewidzianych w narodowych planach gospodarczych albo z innych ważnych przyczyn społecznych lub gospodarczych.

Rozdział 4.

Egzekucja z innych wierzytelności pieniężnych i innych praw majątkowych.

Art. 85. § 1. Organ egzekucyjny przystępuje do egzekucji z innych wierzytelności pieniężnych i praw majątkowych zobowiązanego niż określone w art. 69—84, przez zajęcie tych wierzytelności i praw.

§ 2. W celu dokonania zajęcia wymienionych w § 1 wierzytelności i praw organ egzekucyjny:

1) wzywa dłużnika zajętej wierzytelności lub prawa, aby należnej od niego sumy lub świadczenia do wysokości egzekwowanej należności wraz z kosztami egzekucyjnymi bez zgody organu egzekucyjnego nie uiszczał zobowiązanemu, lecz należne sumy wpłacił organowi egzekucyjnemu na pokrycie należności,
2) zawiadamia zobowiązanego, że nie wolno mu zajętej sumy albo innego świadczenia odebrać ani też rozporządzać nimi lub ustanowionym dla nich zabezpieczeniem.

§ 3. Zajęcie wierzytelności i praw jest dokonane z chwilą doręczenia dłużnikowi zajętej wierzytelności lub prawa wezwania, o którym mowa w § 2.

§ 4. Jeżeli organowi egzekucyjnemu jest wiadomo, że zajęta wierzytelność lub prawo są zabezpieczone przez wpis w księdze wieczystej lub przez złożenie dokumentu do zbioru, przesyła on do sądu lub do właściwego biura notarialnego wniosek o dokonanie w księdze wieczystej wpisu o zajęciu wierzytelności i praw lub o złożenie tego wniosku do zbioru dokumentów. Do wniosku organu egzekucyjnego dołącza się odpis tytułu wykonawczego.

§ 5. Jeżeli zajęta wierzytelność lub prawo należy się zobowiązanemu od organów i instytucji państwowych będących jednostkami lub zakładami budżetowymi albo od funduszów w ich zarządzie pozostających, za dłużnika zajętej wierzytelności lub prawa uważa się organ lub instytucję, które są powołane do wydania polecenia wypłaty albo wykonania świadczenia.

Art. 86. § 1. Jednocześnie z wezwaniem dłużnika zajętej wierzytelności lub prawa do dokonania wpłaty na pokrycie należności (art. 85 § 2 pkt 1) organ egzekucyjny wzywa go, aby w terminie siedmiu dni złożył oświadczenie:

1) czy uznaje zajętą wierzytelność lub prawo zobowiązanego,
2) czy wypłaci z zajętej wierzytelności lub prawa kwoty na pokrycie należności albo z jakiego powodu wypłaty tej odmawia,
3) czy i w jakim sądzie lub przed jakim organem toczy się albo toczyła się sprawa o zajętą wierzytelność lub prawo.

§ 2. Razem z zawiadomieniem zobowiązanego o zakazie odbioru zajętej sumy i rozporządzania zajętą wierzytelnością lub prawem (art. 85 § 2 pkt 2) organ egzekucyjny doręcza mu, zgodnie z art. 31, odpis tytułu wykonawczego, a także odpis wniosku, złożonego w myśl art. 85 § 4.

Art. 87. § 1. Zajęcie wierzytelności lub prawa z tytułu dostaw, robót i usług dotyczy również wierzytelności i praw, które nie istniały w chwili zajęcia, a powstaną po dokonaniu zajęcia z tytułu tych dostaw, robót i usług.

§ 2. Wierzytelność pieniężna przypadająca zobowiązanemu od organów, instytucji, zakładów i funduszów, wymienionych w art. 85 § 5, oraz od organizacji spółdzielczych z tytułu dostaw, robót lub usług może być zajęta przed ukończeniem dostawy, roboty lub usługi do wysokości uzgodnionej przez organ egzekucyjny ze zleceniodawcą, na rzecz którego dostawy, roboty lub usługi są wykonywane. Nie wymaga uzgodnienia zajęcie wierzytelności do wysokości 25% kwoty każdorazowej wypłaty.

Art. 88. § 1. Dłużnik zajętej wierzytelności lub prawa, który nie złożył w przepisanym terminie oświadczenia przewidzianego w art. 86 § 1, podlega ukaraniu grzywną. W uspołecznionych zakładach pracy grzywnie podlega odpowiedzialny pracownik lub kierownik zakładu pracy. Przepisy art. 73 mają odpowiednie zastosowanie.

§ 2. Dłużnik zajętej wierzytelności lub prawa, który złożył oświadczenie, przewidziane w art. 86 § 1, niezgodne z prawdą albo wypłacił zajętą sumę zobowiązanemu, odpowiada za wyrządzoną przez to wierzycielowi szkodę. Przepisy art. 74 mają odpowiednie zastosowanie.

Art. 89. Jeżeli dłużnik zajętej wierzytelności lub prawa uchyla się od wpłaty zajętej sumy do organu egzekucyjnego, mimo że wierzytelność lub prawo zostały przez niego uznane i są wymagalne, organ egzekucyjny może zajętą sumę ściągnąć od dłużnika zajętej wierzytelności lub prawa w trybie egzekucji administracyjnej. Przepisy art. 75 stosuje się odpowiednio.

Art. 90. § 1. Organ egzekucyjny może z mocy samego zajęcia wierzytelności pieniężnej lub innego prawa majątkowego wykonywać wszelkie prawa zobowiązanego w zakresie realizacji zajętej wierzytelności lub prawa.

§ 2. Zobowiązany powinien udzielić organowi egzekucyjnemu wszelkich wyjaśnień, potrzebnych do dochodzenia praw przeciwko dłużnikowi zajętej wierzytelności lub prawa.

§ 3. Jeżeli należyte wykonywanie praw zobowiązanego przez organ egzekucyjny odnośnie do zajętej wierzytelności lub prawa tego wymaga, sąd na wniosek organu egzekucyjnego ustanowi kuratora lub zarządcę albo nakaże sprzedaż prawa.

Art. 91. § 1. Przepisy art. 85—90 stosuje się odpowiednio do egzekucji z sum krajowych przekazów pocztowych. Za wierzyciela zajętej wierzytelności uważa się w tym przypadku adresata przekazu, a za dłużnika zajętej wierzytelności — placówkę pocztową, która obowiązana jest wypłacić sumę przekazu adresatowi.

§ 2. Wypłata przez placówkę pocztową sumy przekazu organowi egzekucyjnemu, który dokonał zajęcia, jest równoznaczna z wypłatą jej adresatowi.

Art. 92. Egzekucji z wierzytelności pieniężnych i praw majątkowych związanych z posiadaniem dokumentu, którego posiadanie jest koniecznym warunkiem wykonywania prawa do wierzytelności lub prawa, dokonuje organ egzekucyjny, stosując odpowiednio zasady i tryb określone w art. 80—82. Przepis ten ma również zastosowanie do dokumentów przenoszonych przez indos.

Rozdział 5.

Egzekucja z ruchomości.

Oddział 1. Zajęcie.

Art. 93. § 1. Do egzekucji z ruchomości zobowiązanego poborca skarbowy przystępuje przez ich zajęcie.

§ 2. Zajęciu podlegają ruchomości zobowiązanego, znajdujące się zarówno w jego władaniu, jak i we władaniu innej osoby, jeżeli nie zostały wyłączone spod egzekucji (art. 35) lub od niej zwolnione (art. 37).

§ 3. Ruchomości przysłane jako krajowe przesyłki pocztowe pod adresem zobowiązanego podlegają zajęciu w placówce pocztowej obowiązanej do doręczenia tych przesyłek. Zajęcie tych ruchomości jest równoznaczne z ich doręczeniem adresatowi. Poborca skarbowy dokonuje otwarcia zajętej przesyłki pocztowej w obecności przedstawiciela placówki pocztowej.

§ 4. Przedmiotem egzekucji z ruchomości, której zobowiązany jest współwłaścicielem, jest udział zobowiązanego we współwłasności. Zajęcie udziału we współwłasności ruchomości następuje w sposób przewidziany dla zajęcia ruchomości, lecz sprzedaży podlega tylko zajęty udział zobowiązanego we współwłasności. Innym współwłaścicielom ruchomości łącznie służy prawo żądania, aby była sprzedana cała ruchomość. Ponadto innym współwłaścicielom lub każdemu z nich służy prawo nabycia zajętego udziału zobowiązanego po cenie oszacowania tego udziału.

§ 5. Nie powinny podlegać zajęciu ruchomości o wartości ponad sumę potrzebną do zaspokojenia egzekwowanej należności z kosztami egzekucyjnymi, jeżeli zobowiązany posiada inną podlegającą egzekucji ruchomość o wartości wystarczającej na zaspokojenie tych należności, a sprzedaż egzekucyjna tej ruchomości nie nastręcza trudności.

Art. 94. § 1. Zajęcie ruchomości następuje przez wpisanie jej do protokołu zajęcia i podpisanie protokołu przez poborcę skarbowego. Jeżeli przy zajęciu jest obecny zobowiązany i świadkowie, powinni również oni podpisać protokół zajęcia.

§ 2. Zobowiązanemu doręcza się odpis protokołu zajęcia, a także, zgodnie z art. 31, odpis tytułu wykonawczego, jeżeli uprzednio nie został on zobowiązanemu doręczony.

§ 3. Na każdej zajętej ruchomości poborca skarbowy umieszcza znak, ujawniający na zewnątrz jej zajęcie, a jeżeli to nie jest możliwe, ujawnia zajęcie ruchomości w inny sposób.

Art. 95. § 1. Poborca skarbowy zamieszcza w protokole zajęcia opis każdej zajętej ruchomości według znamion jej właściwych, a ponadto oznacza jej wartość szacunkową, o ile przepisy § 2 i 3 nie stanowią inaczej. Zobowiązanemu służy prawo przedstawienia przy sporządzaniu protokołu zajęcia rachunków i innych dowodów dla oznaczenia wartości szacunkowej zajętej ruchomości. Zobowiązanemu służy, w terminie 5 dni od daty zajęcia ruchomości, prawo wniesienia do organu egzekucyjnego zażalenia na oszacowanie dokonane przez poborcę skarbowego. W tym przypadku organ egzekucyjny jest obowiązany powołać biegłego dla oznaczenia wartości szacunkowej zajętej ruchomości.

§ 2. Zajęte wyroby użytkowe ze złota, platyny i srebra nie mogą być oszacowane poniżej wartości kruszcu, z którego zostały wytworzone. Oznaczenie wartości szacunkowej takich ruchomości następuje przez biegłego. Dotyczy to również oszacowania zajętych innych kosztowności, a także maszyn i innych urządzeń produkcyjnych oraz motorowych środków lokomocji. Poborca skarbowy zamieszcza w protokole zajęcia takich ruchomości tylko ich opis, zaznaczając potrzebę oznaczenia ich wartości szacunkowej przez biegłego. Biegłego powołuje organ egzekucyjny.

§ 3. Organ egzekucyjny może powołać biegłego dla oznaczenia wartości szacunkowej innych zajętych ruchomości, jeżeli uzna to za potrzebne. Organ egzekucyjny może również w tych przypadkach zażądać opinii właściwej instytucji, przedsiębiorstwa handlu wewnętrznego lub organu uprawnionego do ustalania cen.

§ 4. Oszacowanie zajętych ruchomości przez biegłego powinno się odbyć najpóźniej na trzy dni przed wyznaczonym terminem sprzedaży. O terminie oszacowania przez biegłego należy zawiadomić zobowiązanego. Odpis protokołu oszacowania przez biegłego przesyła się zobowiązanemu. Koszty oszacowania przez biegłego ponosi zobowiązany.

Art. 96. § 1. Poborca skarbowy pozostawi zajętą ruchomość w miejscu zajęcia pod dozorem zobowiązanego lub dorosłego jego domownika albo innej osoby, u której ruchomość zajął. Jeżeli zajęta ruchomość nie może być pozostawiona w miejscu zajęcia, a nie ma innej osoby, której by można było oddać zajętą ruchomość pod dozór, zostanie ona wzięta pod dozór organu egzekucyjnego.

§ 2. Poborca skarbowy może po zajęciu ruchomości odebrać ją zobowiązanemu i oddać pod dozór innej osoby lub organu egzekucyjnego, jeżeli zobowiązany nie daje rękojmi należytego przechowania zajętej ruchomości, odmawia podpisania protokołu zajęcia, a także gdy usuwał lub usuwa ruchomości zajęte albo zagrożone zajęciem.

§ 3. Jeżeli zajęta ruchomość stanowi przedmiot o wartości zabytkowej, poborca skarbowy odda ją pod dozór państwowemu muzeum, bibliotece lub archiwum. Dozór nad zajętymi ruchomościami ze złota, platyny i srebra oraz innymi kosztownościami, nie posiadającymi wartości zabytkowej, sprawuje organ egzekucyjny.

§ 4. Osoba lub instytucja, pod której dozorem pozostają zajęte ruchomości, sprawuje obowiązki dozorcy. Poborca skarbowy doręcza dozorcy odpis protokołu zajęcia.

Art. 97. § 1. Zobowiązanemu albo domownikowi razem z nim mieszkającemu służy prawo zwykłego używania zajętej ruchomości, pozostawionej pod ich dozorem, byleby przez to ruchomość nie straciła na wartości. To samo stosuje się, gdy ruchomość zobowiązanego zajęto u innej osoby i pozostawiono pod jej dozorem, jeżeli osoba ta była uprawniona do używania tej ruchomości.

§ 2. W innych przypadkach dozorca nie ma prawa używania zajętej ruchomości, chyba że jej używanie jest konieczne dla utrzymania jej wartości. W razie używania przez dozorcę zajętego inwentarza żywego wartość uzyskiwanych pożytków podlega zaliczeniu na koszty dozoru.

Art. 98. § 1. Dozorca obowiązany jest przechowywać zajętą ruchomość z taką starannością, aby nie straciła na wartości, oraz wydać ją na wezwanie organu egzekucyjnego lub poborcy skarbowego. Dozorca obowiązany jest zawiadomić organ egzekucyjny o zamierzonej zmianie miejsca przechowania ruchomości.

§ 2. Organ egzekucyjny przyzna, na żądanie dozorcy, zwrot koniecznych wydatków związanych z wykonywaniem dozoru oraz wynagrodzenie za dozór, chyba że dozorcą jest jedna z osób wymienionych w art. 97 § 1.

§ 3. Organ egzekucyjny określa też wydatki i wynagrodzenie za dozór w razie przechowywania zajętych ruchomości w pomieszczeniach przez ten organ utrzymywanych.

§ 4. Na postanowienie organu egzekucyjnego w sprawie zwrotu wydatków związanych z wykonywaniem dozoru oraz wynagrodzenia za dozór służy wierzycielowi, zobowiązanemu oraz dozorcy zażalenie.

Art. 99. § 1. Dozorca nie odpowiada za uszkodzenie, zniszczenie lub zaginięcie zajętej ruchomości, wynikłe wskutek przypadku lub siły wyższej.

§ 2. Za uszkodzenie, zniszczenie lub zaginięcie zajętej ruchomości w czasie transportu odpowiada organ egzekucyjny, chyba że wynikły wskutek przypadku lub siły wyższej.

Oddział 2. Sprzedaż.

Art. 100. § 1. Sprzedaż zajętych ruchomości nie może nastąpić wcześniej niż siódmego dnia od daty zajęcia.

§ 2. Sprzedaż zajętych ruchomości może nastąpić bezpośrednio po zajęciu, jeżeli:

1) ruchomości ulegają łatwo zepsuciu albo sprawowanie nad nimi dozoru lub ich przechowywanie powodowałoby koszty niewspółmierne do ich wartości,
2) zajęto inwentarz żywy, a zobowiązany odmówił zgody na przyjęcie go pod dozór,
3) egzekucja dotyczy zobowiązania, na którego pokrycie organ egzekucyjny przyjął od zobowiązanego, będącego rolnikiem, przelew jego należności za przyszłe dostawy towarowe, a dostawy te z winy zobowiązanego w terminie nie zostały wykonane.

Art. 101. § 1. Zajęte ruchomości nie używane, stanowiące przedmiot obrotu handlowego, organ egzekucyjny sprzedaje właściwym jednostkom handlu uspołecznionego lub innym jednostkom gospodarki uspołecznionej po cenach obowiązujących te jednostki w stosunku do dostawców uspołecznionych lub po cenach skupu, a gdy takich cen nie ma, po cenach nie niższych od 75% wartości szacunkowej ruchomości (art. 95).

§ 2. Zajęte przedmioty o wartości historycznej, naukowej lub artystycznej organ egzekucyjny, w uzgodnieniu z właściwym organem ochrony dóbr kultury, zgłosi w celu nabycia na warunkach określonych w § 1 instytucji, o której mowa w art. 96 § 3, lub przedsiębiorstwu państwowemu, zajmującemu się obrotem tymi przedmiotami.

Art. 102. § 1. Zajęte ruchomości używane, zajęte inne ruchomości nie wymienione w art. 101 oraz zajęte ruchomości nie sprzedane w trybie art. 101 organ egzekucyjny przekazuje w celu sprzedaży do uspołecznionego przedsiębiorstwa, prowadzącego sprzedaż komisową tego rodzaju ruchomości, jeżeli takie przedsiębiorstwo istnieje w siedzibie organu egzekucyjnego. Organ egzekucyjny może przewieźć lub przesłać takie ruchomości w celu ich sprzedaży do innej miejscowości. Organ egzekucyjny może też takie ruchomości sprzedać z wolnej ręki po cenie odpowiadającej wartości szacunkowej jednostce gospodarki uspołecznionej, instytucji oświatowej lub charytatywnej albo innej organizacji społecznej.

§ 2. Dla sprzedaży komisowej zajętej ruchomości cenę sprzedażną ustala się w wysokości wartości szacunkowej. Jeżeli ruchomość nie zostanie po tej cenie sprzedana w ciągu miesiąca, komisant może obniżyć cenę sprzedażną o 25%. Z uzyskanej ceny sprzedażnej potrąca się prowizję komisową.

Art. 103. § 1. Zajęte ruchomości, które nie zostały sprzedane w trybie art. 101 i 102 w okresie trzech miesięcy, organ egzekucyjny sprzedaje w drodze licytacji. W drodze licytacji sprzedaje się również ruchomości określone w art. 102, jeżeli w siedzibie organu egzekucyjnego nie ma przedsiębiorstwa prowadzącego sprzedaż komisową takich ruchomości lub przedsiębiorstwo to odmówiło przyjęcia ich do sprzedaży.

§ 2. Cena wywołania w pierwszym terminie licytacji wynosi $^3/_4$ wartości szacunkowej ruchomości. Jeżeli licytacja w pierwszym terminie nie dojdzie do skutku, ruchomości mogą być sprzedane w drugim terminie licytacyjnym. Cena wywołania w drugim terminie licytacyjnym wynosi połowę wartości szacunkowej ruchomości. Sprzedaż licytacyjna nie może nastąpić za cenę niższą od ceny wywołania.

§ 3. O terminie i miejscu licytacji organ egzekucyjny zawiadamia zobowiązanego najpóźniej na trzy dni przed dniem licytacji. W przypadkach określonych w art. 100 § 2 zawiadomienie takie następuje przed rozpoczęciem licytacji.

Art. 104. § 1. Prawo własności zajętych ruchomości, będących przedmiotem licytacji, nabywa osoba, która z zachowaniem przepisów o przeprowadzaniu licytacji zaofiarowała najwyższą cenę, uzyskała przybicie i zapłaciła całą cenę w przepisanym terminie. Nabywca nie może domagać się unieważnienia licytacji i nabycia ruchomości ani też obniżenia ceny jej nabycia z powodu jej wad, mylnego oszacowania lub innej przyczyny.

§ 2. Zobowiązany, wierzyciel oraz każdy uczestnik licytacji może zgłosić do protokołu licytacji lub wnieść do organu egzekucyjnego, w terminie trzech dni od daty licytacji, zażalenie na naruszenie przepisów o przeprowadzaniu licytacji. Wniesienie zażalenia wstrzymuje wydanie sprzedanej rzeczy nabywcy. Nie dotyczy to rzeczy łatwo psujących się oraz rzeczy wydanych nabywcy przed wniesieniem zażalenia. Zażalenie powinno być rozpatrzone w terminie czternastu dni. Nabywca może zrzec się nabytej rzeczy i żądać zwrotu zapłaconej ceny, jeżeli w tym terminie zażalenie nie zostało rozpatrzone, a nabywcy rzecz nie została wydana.

§ 3. Licytacja, przeprowadzona z naruszeniem przepisów o jej publicznym charakterze, o cenie wywołania i nabycia oraz o wyłączeniu od udziału w licytacji, podlega unieważnieniu przez organ egzekucyjny lub jego organ nadzorczy. Unieważnienie licytacji może jednak nastąpić tylko wtedy, gdy ruchomości sprzedane znajdują się jeszcze we władaniu nabywcy.

§ 4. Minister Finansów wyda w drodze rozporządzenia szczegółowe przepisy określające zasady i tryb przeprowadzania licytacji.

Art. 105. § 1. Zajęte ruchomości, które nie zostały sprzedane w trybie art. 101—104, organ egzekucyjny sprzeda z wolnej ręki po cenie określonej przez ten organ, jednakże nie niższej od $^1/_3$ ich wartości szacunkowej.

§ 2. Zajęte ruchomości, nie sprzedane w trybie § 1, przekaże organ egzekucyjny organizacji opieki społecznej po cenie ustalonej przez ten organ. Jeżeli organizacja ta nie wyrazi zgody na odpłatne przejęcie ruchomości — organ egzekucyjny sprzeda je przedsiębiorstwu prowadzącemu skup przedmiotów używanych, a gdy ruchomości te nie posiadają wartości użytkowej — sprzeda je uspołecznionemu przedsiębiorstwu skupu surowców wtórnych.

Art. 106. § 1. Minister Finansów wyda w drodze rozporządzenia szczególne przepisy o trybie postępowania:

1) przy sprzedaży zajętych ruchomości ulegających szybkiemu zepsuciu,
2) przy przechowywaniu i sprzedaży zajętego inwentarza żywego,
3) przy sprzedaży zajętych maszyn i urządzeń produkcyjnych,
4) przy przechowywaniu i sprzedaży zajętych ruchomości

ze szlachetnych metali, innych kosztowności oraz papierów wartościowych,

5) przy przechowywaniu i sprzedaży zajętej broni, amunicji i innych przedmiotów, na których posiadanie wymagane jest zezwolenie.

§ 2. Minister Finansów wyda przepisy wymienione w § 1 pkt 2 w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa, a wymienione w § 1 pkt 5 — w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 107. Przepisów art. 101—106 nie stosuje się do sprzedaży zajętych zagranicznych środków płatniczych. Zajęte zagraniczne środki płatnicze organ egzekucyjny sprzedaje jednostce gospodarki uspołecznionej, posiadającej uprawnienie dewizowe do ich skupu. To samo dotyczy sprzedaży zajętego złota, platyny i srebra, z wyjątkiem wyrobów użytkowych z tych metali.

Art. 108. Jeżeli należności pieniężne z mocy przepisów szczególnych korzystają z ustawowego prawa zastawu na ruchomości, egzekucję z tej ruchomości prowadzi się według przepisów art. 101—107, o ile przepisy szczególne nie zawierają odmiennych postanowień.

Rozdział 6.

Egzekucja należności pieniężnych od jednostek gospodarki uspołecznionej.

Art. 109. § 1. Gdy zobowiązanym do uiszczenia należności pieniężnej jest Skarb Państwa lub inna państwowa osoba prawna, wierzyciel w celu otrzymania tej należności składa tytuł wykonawczy bezpośrednio tej państwowej jednostce organizacyjnej, z której działalnością wiąże się egzekwowana należność. Jednostka ta obowiązana jest niezwłocznie tę należność uiścić.

§ 2. Gdy zobowiązanym jest Skarb Państwa lub inna państwowa osoba prawna z wyjątkiem przedsiębiorstw państwowych, a należność nie zostanie uiszczona w ciągu siedmiu dni od daty złożenia tytułu wykonawczego (§ 1), jednostka nadrzędna zobowiązanego na wniosek wierzyciela zarządzi pokrycie należności z funduszów zobowiązanego.

§ 3. Gdy zobowiązanym jest przedsiębiorstwo państwowe, a należność nie zostanie uiszczona w ciągu miesiąca od daty złożenia tytułu wykonawczego (§ 1), wierzyciel może zwrócić się do organu egzekucyjnego o przeprowadzenie egzekucji z rachunku bankowego zobowiązanego. Organ egzekucyjny jednocześnie z wszczęciem egzekucji zawiadamia o tym jednostkę nadrzędną zobowiązanego. Egzekucja z innego mienia przedsiębiorstwa państwowego nie jest dopuszczalna.

§ 4. Przepisy § 3 nie dotyczą przedsiębiorstw państwowych „Polskie Koleje Państwowe" i „Polska Poczta, Telegraf i Telefon"; do tych przedsiębiorstw stosuje się odpowiednio przepisy § 2.

Art. 110. § 1. Gdy zobowiązanym do uiszczenia należności pieniężnej jest jednostka gospodarki uspołecznionej nie będąca państwową jednostką organizacyjną, egzekucję należności przeprowadza się z jej rachunku bankowego.

§ 2. Jeżeli egzekucja z rachunku bankowego przeprowadzona w myśl § 1 nie dała wyniku w okresie jednego miesiąca, może być przeprowadzona egzekucja z innego mienia zobowiązanego. Organ egzekucyjny zawiadamia o wszczęciu egzekucji z innego mienia zobowiązanego jego jednostkę nadrzędną. Egzekucję ze środków trwałych można prowadzić dopiero po stwierdzeniu, że egzekucja z innego mienia zobowiązanego okazała się bezskuteczna.

§ 3. Z rachunku bankowego rolniczych spółdzielni produkcyjnych bank pokrywa egzekwowane należności pieniężne w miarę istnienia środków obrotowych na rachunku. Wypłata nie może jednak przekraczać połowy salda czynnego w chwili dokonania wypłaty. Jeżeli saldo w tej części nie wystarcza na pełne pokrycie egzekwowanej należności, dalszych wypłat aż do pełnego pokrycia należności dokonuje się po otrzymaniu nowych wpływów, jednak również tylko w granicach połowy tych wpływów.

§ 4. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia określić mienie rolniczych spółdzielni produkcyjnych nie podlegające egzekucji.

Rozdział 7.

Podział sumy uzyskanej z egzekucji.

Art. 111. Organ egzekucyjny, który prowadzi egzekucję należności pieniężnych na rzecz dwóch lub więcej wierzycieli, z kwoty uzyskanej z egzekucji przekazuje odpowiednie sumy przede wszystkim wierzycielom, którym służy prawo pierwszeństwa zaspokojenia ich należności, a następnie innym wierzycielom.

Art. 112. Gdy kwota uzyskana z egzekucji, prowadzonej na rzecz dwóch lub więcej wierzycieli, nie wystarcza na uregulowanie należności wszystkich wierzycieli, organ egzekucyjny dokonuje podziału uzyskanej kwoty między wierzycieli stosunkowo do wysokości ich należności, z zachowaniem ich uprawnień do pierwszeństwa zaspokojenia należności.

DZIAŁ III

Egzekucja obowiązków o charakterze niepieniężnym.

Rozdział 1.

Przepisy wspólne.

Art. 113. Środkami egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym są:

1) grzywna w celu przymuszenia,
2) wykonanie zastępcze,
3) odebranie rzeczy ruchomej,
4) odebranie nieruchomości, opróżnienie lokali i innych pomieszczeń,
5) przymus bezpośredni.

Art. 114. Organy określone w art. 19 § 2, w granicach swojej właściwości do nakładania obowiązków o charakterze niepieniężnym, mogą stosować środki egzekucyjne wskazane w art. 113 pkt 2, 3 i 5 również w celu wyegzekwowania wydanych bezpośrednio ustnych poleceń, bez potrzeby wystawienia tytułu wykonawczego i doręczenia zobowiązanemu postanowienia o zastosowaniu środka egzekucyjnego, jeżeli zwłoka w wykonaniu obowiązku groziłaby niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia ludzkiego albo ciężkimi szkodami dla gospodarstwa narodowego lub jeżeli wymaga tego szczególny interes społeczny.

Art. 115. Zobowiązany do wykonania obowiązku o charakterze niepieniężnym może być wezwany do wyjawienia, gdzie znajduje się przedmiot, którego egzekucja dotyczy. Przepisy art. 68 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 2.

Grzywna w celu przymuszenia.

Art. 116. § 1. Grzywnę w celu przymuszenia nakłada się, gdy egzekucja dotyczy spełnienia przez zobowiązanego obowiązku znoszenia lub zaniechania albo obowiązku wykonania czynności, a w szczególności czynności, której z powodu jej charakteru nie może spełnić inna osoba za zobowiązanego.

§ 2. Grzywnę nakłada się również, jeżeli nie jest celowe zastosowanie innego środka egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym.

Art. 117. § 1. Grzywna w celu przymuszenia może być nakładana zarówno na osoby fizyczne, jak i osoby prawne, a także na jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej.

§ 2. Gdy zobowiązanym jest osoba fizyczna działająca przez ustawowego przedstawiciela, przedsiębiorstwo państwowe lub inna państwowa jednostka organizacyjna, organizacja spółdzielcza, samorządowa, zawodowa lub inna społeczna osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, grzywnę nakłada się na ustawowego przedstawiciela zobowiązanego lub na osobę, do której należy bezpośrednie czuwanie nad wykonywaniem przez zobowiązanego obowiązków tego rodzaju, jakim jest egzekwowany obowiązek. Jednocześnie może być nałożona grzywna na zobowiązaną osobę prawną lub jednostkę organizacyjną, jeżeli jest to niezbędne dla przymuszenia wykonania obowiązku.

Art. 118. § 1. Grzywna w celu przymuszenia może być nakładana kilkakrotnie w tej samej lub wyższej kwocie.

§ 2. Każdorazowo nałożona grzywna nie może jednak przekraczać sumy 2.000 zł, a w stosunku do osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej — 10.000 zł.

§ 3. Grzywny nakładane wielokrotnie nie mogą łącznie przekroczyć sumy 10.000 zł, a w stosunku do osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej — 100.000 zł.

§ 4. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia zmieniać określone w § 2 i 3 granice grzywien.

Art. 119. § 1. Grzywnę w celu przymuszenia nakłada organ egzekucyjny, który doręcza zobowiązanemu:

1) odpis tytułu wykonawczego zgodnie z art. 31,
2) postanowienie o nałożeniu grzywny.

§ 2. Postanowienie o nałożeniu grzywny powinno zawierać:

1) wezwanie do uiszczenia nałożonej grzywny w oznaczonym terminie z pouczeniem, że w przypadku nieuiszczenia grzywny w terminie zostanie ona ściągnięta w trybie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych,
2) wezwanie do wykonania obowiązku określonego w tytule wykonawczym w terminie wskazanym w postanowieniu, z zagrożeniem, że w razie niewykonania obowiązku w terminie będą nakładane dalsze grzywny w tej samej lub w wyższej kwocie.

§ 3. Zobowiązanemu służy prawo zgłoszenia zarzutów i wniesienia zażalenia w sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego (art. 32 i 33) oraz prawo wniesienia zażalenia na postanowienie o nałożeniu grzywny.

Art. 120. Przepisy art. 119 stosuje się również w przypadkach nakładania dalszych grzywien w celu przymuszenia, gdy zobowiązany mimo wezwania nie wykonał obowiązku określonego w tytule wykonawczym.

Art. 121. § 1. Nałożone grzywny w celu przymuszenia, nie uiszczone w terminie, podlegają ściągnięciu w trybie egzekucji należności pieniężnych, określonym w niniejszej ustawie.

§ 2. Obowiązek uiszczenia nałożonych grzywien nie przechodzi na spadkobierców lub prawonabywców zobowiązanego.

Art. 122. § 1. W razie wykonania obowiązku określonego w tytule wykonawczym nałożone, a nie uiszczone lub nie ściągnięte grzywny w celu przymuszenia podlegają umorzeniu.

§ 2. Postanowienie w sprawie umorzenia grzywny wydaje organ egzekucyjny na wniosek zobowiązanego. Na postanowienie o odmowie umorzenia grzywny służy zażalenie.

Art. 123. Na wniosek zobowiązanego, który wykonał obowiązek, mogą być w uzasadnionych przypadkach uiszczone lub ściągnięte grzywny w celu przymuszenia zwrócone w całości lub w części. O zwrocie grzywny postanawia organ egzekucyjny za zgodą jednostki nadrzędnej.

Rozdział 3.

Wykonanie zastępcze.

Art. 124. Wykonanie zastępcze stosuje się, gdy egzekucja dotyczy obowiązku wykonania czynności, którą można zlecić innej osobie do wykonania za zobowiązanego i na jego koszt.

Art. 125. § 1. W celu zastosowania środka egzekucyjnego określonego w art. 124 organ egzekucyjny doręcza zobowiązanemu:

1) odpis tytułu wykonawczego zgodnie z art. 31,
2) postanowienie, że obowiązek objęty tytułem wykonawczym zostanie w trybie postępowania egzekucyjnego wykonany zastępczo przez inną osobę za zobowiązanego, na jego koszt i niebezpieczeństwo.

§ 2. W postanowieniu o zastosowaniu wykonania zastępczego organ egzekucyjny może wezwać zobowiązanego do wpłacenia w oznaczonym terminie określonej kwoty tytułem zaliczki na koszty wykonania zastępczego, z pouczeniem, że w przypadku niewpłacenia kwoty w tym terminie zostanie ona ściągnięta w trybie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych.

§ 3. W postanowieniu o zastosowaniu wykonania zastępczego organ egzekucyjny może również nakazać zobowiązanemu dostarczenie posiadanej dokumentacji, a także posiadanych materiałów i środków przewozowych, niezbędnych do zastępczego wykonania egzekwowanej czynności, z zagrożeniem zastosowania odpowiednich środków egzekucyjnych w razie uchylenia się zobowiązanego od dostarczenia tych dokumentów, materiałów i środków przewozowych.

§ 4. Zobowiązanemu służy prawo zgłoszenia zarzutów i wniesienia zażalenia w sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego (art. 32 i 33) oraz prawo wniesienia zażalenia na postanowienie o zastosowaniu wykonania zastępczego.

Art. 126. Organ egzekucyjny może wydawać postanowienia w sprawie wezwania zobowiązanego do wpłacenia zaliczek na koszty wykonania zastępczego oraz w sprawie

dostarczenia dokumentacji, materiałów i środków przewozowych także w toku zastępczego wykonania egzekwowanego obowiązku. Do tych postanowień stosuje się przepisy art. 125.

Art. 127. Jeżeli w postanowieniu w sprawie wykonania zastępczego nie wskazano osoby, której zostało zlecone zastępcze wykonanie egzekwowanego obowiązku, organ egzekucyjny zleci wykonanie egzekwowanych czynności określonej przez siebie osobie w terminie nie dłuższym niż miesiąc i zawiadomi o tym zobowiązanego.

Art. 128. Wykonawca odpowiada wobec zobowiązanego za rzetelne wykonanie robót, celowe zużycie materiałów dostarczonych przez zobowiązanego oraz prawidłowe korzystanie z jego środków przewozowych. Zobowiązany może dochodzić swoich roszczeń bezpośrednio od wykonawcy.

Art. 129. § 1. Zobowiązany ma prawo wglądu w czynności wykonawcy oraz zgłaszania do organu egzekucyjnego wniosków co do sposobu wykonywania tych czynności.

§ 2. Zobowiązany może w toku czynności egzekucyjnych zgłosić do organu egzekucyjnego wniosek o zaniechanie dalszego stosowania wykonania zastępczego, jeżeli wykonawca na to się godzi, a zobowiązany złożył oświadczenie, że egzekwowany obowiązek wykona w terminie przez organ egzekucyjny wskazanym. Organ egzekucyjny uwzględni wniosek, jeżeli uzna to oświadczenie za nie budzące wątpliwości. Organ egzekucyjny może uzależnić wyrażenie zgody na wniosek zobowiązanego od złożenia przez niego zabezpieczenia wykonania egzekwowanego obowiązku w formie, jaką uzna za wskazaną.

§ 3. Na postanowienie organu egzekucyjnego w sprawie wniosku o zaniechanie dalszego stosowania wykonania zastępczego służy zobowiązanemu zażalenie.

Art. 130. § 1. O zakończeniu czynności egzekucyjnych w drodze wykonania zastępczego i o wykonaniu egzekwowanego obowiązku organ egzekucyjny zawiadamia zobowiązanego. Równocześnie doręcza mu wykaz kosztów wykonania zastępczego, z wezwaniem do uiszczenia na pokrycie tych kosztów odpowiedniej kwoty w oznaczonym terminie, z uprzedzeniem, że w razie nieuiszczenia tej kwoty w terminie zostanie ona ściągnięta w trybie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych.

§ 2. Jeżeli koszty wykonania zastępczego są wysokie albo gdy wykonanie zastępcze trwa dłuższy okres, organ egzekucyjny może przed zakończeniem egzekucji doręczać zobowiązanemu wykazy poczynionych już kosztów z wezwaniem do ich pokrycia w oznaczonym terminie. Przepisy § 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 131. Jeżeli zobowiązany nie wpłacił w oznaczonym terminie określonej w postanowieniu o zastosowaniu wykonania zastępczego kwoty tytułem zaliczki na koszty wykonania zastępczego (art. 125 § 2) lub kwoty na pokrycie kosztów wykonania zastępczego wskazanej w wykazach doręczonych zobowiązanemu w myśl art. 130, organ egzekucyjny wszczyna egzekucję tych należności stosownie do przepisów o egzekucji administracyjnej należności pieniężnych.

Art. 132. W sprawach kosztów wykonania zastępczego, nie uregulowanych w art. 124—131, stosuje się przepisy art. 62 i 63.

Rozdział 4.

Odebranie rzeczy ruchomej.

Art. 133. § 1. Jeżeli zobowiązany uchyla się od obowiązku wydania oznaczonej rzeczy ruchomej, rzecz ta może być mu przez organ egzekucyjny odebrana w celu wydania jej wierzycielowi. Dotyczy to również obowiązku wydania rzeczy na określony okres czasu.

§ 2. Odrębne przepisy określają przypadki, w których środek egzekucyjny przewidziany w § 1 może być zastosowany przy egzekucji obowiązku wydania rzeczy ruchomej oznaczonej tylko co do rodzaju lub gatunku.

§ 3. Środek egzekucyjny określony w § 1 stosuje się również, gdy egzekwowany jest obowiązek zniszczenia rzeczy ruchomej, nakazany ze względów sanitarnych lub innych względów społecznych, a także gdy egzekwowany obowiązek polega na ujawnieniu posiadania oznaczonej rzeczy ruchomej.

Art. 134. § 1. Organ egzekucyjny stosuje środek egzekucyjny określony w art. 133 również, gdy podlegająca odebraniu rzecz ruchoma znajduje się we władaniu innej osoby, jeżeli rzecz ta nie została wyłączona spod egzekucji (art. 35).

§ 2. Gdy egzekwowany jest obowiązek zniszczenia rzeczy ruchomej, nakazany ze względów sanitarnych lub innych społecznych, rzecz ta podlega odebraniu w trybie określonym w art. 133 również, gdy własność rzeczy przeszła z zobowiązanego na inną osobę.

Art. 135. Odebrania rzeczy dokonuje egzekutor wyznaczony przez organ egzekucyjny (art. 30).

Art. 136. § 1. Egzekutor, przystępując do czynności egzekucyjnych, doręcza zobowiązanemu:

1) odpis tytułu wykonawczego zgodnie z art. 31,
2) postanowienie organu egzekucyjnego o wezwaniu zobowiązanego do wydania rzeczy określonej w tytule wykonawczym, z zagrożeniem, że w razie niewykonania obowiązku zostanie zastosowany środek egzekucyjny w celu odebrania tej rzeczy.

§ 2. Zobowiązanemu służy prawo zgłoszenia zarzutów i wniesienia zażalenia w sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego (art. 32 i 33) oraz prawo wniesienia zażalenia na postanowienie o zastosowaniu środka egzekucyjnego odebrania rzeczy.

Art. 137. Odebraną rzecz wydaje się wierzycielowi lub osobie przez niego do odbioru rzeczy upoważnionej, a gdy nie jest to możliwe, odebraną rzecz oddaje się na skład na koszt i niebezpieczeństwo wierzyciela.

Rozdział 5.

Odebranie nieruchomości. Opróżnienie lokalu i innych pomieszczeń.

Art. 138. § 1. Jeżeli egzekwowany jest obowiązek wydania nieruchomości albo opróżnienia lokalu mieszkalnego lub użytkowego albo innego pomieszczenia, stosuje się środek egzekucyjny prowadzący do odebrania zobowiązanemu nieruchomości albo usunięcia zobowiązanego z zajmowanego lokalu lub pomieszczenia, w celu wydania tej nieruchomości lub opróżnionego lokalu (pomieszczenia) wierzycielowi. Dotyczy to również obowiązku wydania nieruchomości na oznaczony okres czasu.

§ 2. Egzekucję prowadzi się przeciw zobowiązanemu, członkom jego rodziny i domownikom oraz innym osobom zajmującym nieruchomość lub lokal (pomieszczenie), które mają być opróżnione i wydane.

Art. 139. Odebrania nieruchomości lub opróżnienia lokalu i pomieszczeń dokonuje egzekutor, wyznaczony przez organ egzekucyjny (art. 30).

Art. 140. § 1. Egzekutor przystępując do czynności egzekucyjnych doręcza zobowiązanemu:

1) odpis tytułu wykonawczego zgodnie z art. 31,
2) postanowienie organu egzekucyjnego o wezwaniu do wykonania obowiązku wydania nieruchomości albo opróżnienia lokalu (pomieszczenia) określonego w tytule wykonawczym, z zagrożeniem, że w razie niewykonania obowiązku zostanie zastosowany środek egzekucyjny w celu odebrania nieruchomości lub opróżnienia lokalu (pomieszczenia).

§ 2. Zobowiązanemu służy prawo zgłoszenia zarzutów i wniesienia zażalenia w sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego (art. 32 i 33) oraz prawo wniesienia zażalenia na postanowienie w sprawie zastosowania środka egzekucyjnego.

Art. 141. Egzekutor usuwa z nieruchomości lub lokalu (pomieszczenia), które mają być opróżnione lub wydane wierzycielowi, znajdujące się tam ruchomości z wyjątkiem tych, które łącznie z nieruchomością (lokalem, pomieszczeniem) podlegają wydaniu wierzycielowi, i wzywa osoby przebywające na tej nieruchomości lub w tym lokalu (pomieszczeniu) do jego opuszczenia, z zagrożeniem zastosowania przymusu bezpośredniego, a w razie oporu podejmuje odpowiednie kroki w celu zastosowania przymusu bezpośredniego.

Art. 142. Gdy nieruchomość podlegająca wydaniu albo lokal (pomieszczenie) podlegające opróżnieniu są zamknięte, egzekutor zarządzi ich otwarcie, przy zastosowaniu przepisów art. 43 i 49.

Art. 143. Ruchomości usunięte z nieruchomości lub lokalu (pomieszczenia) egzekutor oddaje zobowiązanemu lub osobie dorosłej spośród jego członków rodziny i domowników albo na przechowanie innej osobie lub na skład, na koszt i niebezpieczeństwo zobowiązanego, albo zarządzi przeniesienie tych ruchomości na koszt i niebezpieczeństwo zobowiązanego na inną jego nieruchomość lub do innego lokalu (pomieszczenia) zajmowanego przez zobowiązanego lub przydzielonego mu w myśl obowiązujących przepisów.

Art. 144. Jeżeli zobowiązany mimo wezwania nie odebrał w zakreślonym terminie ruchomości oddanych na przechowanie lub złożonych na skład, a koszty przechowania lub składu mogą być wyższe niż wartość tych ruchomości, organ egzekucyjny, na wniosek osoby, u której znajdują się te ruchomości, może je sprzedać w drodze licytacji, stosując odpowiednio przepisy art. 103—104.

Rozdział 6.

Przymus bezpośredni.

Art. 145. § 1. Przymus bezpośredni polega na doprowadzeniu do wykonania obowiązku podlegającego egzekucji drogą zagrożenia zastosowania lub drogą zastosowania bezpośrednio skutecznych środków, nie wyłączając siły fizycznej, w celu usunięcia oporu zobowiązanego i oporu innych osób, które stoją na przeszkodzie wykonaniu obowiązku.

§ 2. W szczególności przymus bezpośredni stosuje się w celu doprowadzenia do wykonania przez zobowiązanego opuszczenia nieruchomości, lokalu (pomieszczenia), wydania rzeczy, zaniechania czynności lub nieprzeszkadzania innej osobie w wykonywaniu jej praw, a także w przypadkach, gdy ze względu na charakter obowiązku stosowanie innych środków egzekucyjnych nie jest możliwe.

Art. 146. Organ egzekucyjny wyznacza egzekutora (art. 30) w celu przeprowadzenia egzekucji przez zastosowanie przymusu bezpośredniego.

Art. 147. § 1. Egzekutor, przystępując do czynności egzekucyjnych, doręcza zobowiązanemu:

1) odpis tytułu wykonawczego zgodnie z art. 31,
2) postanowienie organu egzekucyjnego o wezwaniu zobowiązanego do wykonania obowiązku wskazanego w tytule wykonawczym, z zagrożeniem zastosowania przymusu bezpośredniego.

§ 2. Zobowiązanemu służy prawo zgłoszenia zarzutów w sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego (art. 32 i 33) oraz prawo wniesienia zażalenia na postanowienie w sprawie zastosowania środka egzekucyjnego.

§ 3. Jeżeli zwłoka w wykonaniu obowiązku może zagrozić zdrowiu lub życiu albo spowodować niemożność lub znaczne utrudnienie w dochodzeniu wykonania przez zobowiązanego obowiązku, a także w innych przypadkach określonych w odrębnych przepisach, może być niezwłocznie zastosowany przymus bezpośredni wykonania obowiązku wynikającego z przepisu prawa, po ustnym wezwaniu organu egzekucyjnego, bez uprzedniego upomnienia zobowiązanego oraz bez doręczenia mu odpisu tytułu wykonawczego i postanowienia o wezwaniu do wykonania obowiązku (§ 1).

§ 4. Określone w § 3 zasady stosowania przymusu bezpośredniego dotyczą również organów celnych przy sprawowaniu kontroli celnej.

Art. 148. Egzekutor może zastosować przymus bezpośredni również w toku postępowania egzekucyjnego, które zostało wszczęte w celu zastosowania innego ze środków egzekucyjnych, wymienionych w art. 113, gdy ten środek egzekucyjny okazał się bezskuteczny, a zastosowanie przymusu bezpośredniego może doprowadzić do wykonania egzekwowanego obowiązku. W tym przypadku przepisu art. 147 § 1 nie stosuje się, natomiast egzekutor powinien ustnie uprzedzić zobowiązanego, że w razie dalszego uchylania się od wykonania obowiązku zastosuje przymus bezpośredni.

Art. 149. Egzekutor może w toku czynności egzekucyjnych zastosować przymus bezpośredni również do innej osoby nie będącej zobowiązanym, jeżeli jej działalność lub wstrzymywanie się od działalności albo jej zachowanie się stanowi przeszkodę w doprowadzeniu do wykonania egzekwowanego obowiązku.

Art. 150. § 1. Przymus bezpośredni w stosunku do osoby wojskowej lub funkcjonariusza Milicji Obywatelskiej może być zastosowany tylko przez właściwy organ wojskowy lub organ Milicji Obywatelskiej. O zastosowanie przymusu bezpośredniego do osoby wojskowej lub funkcjonariusza Milicji Obywatelskiej organ egzekucyjny zwraca się do właściwego organu wojskowego lub organu Milicji Obywatelskiej.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, gdy ze względów sanitarnych lub innych społecznych zachodzi potrzeba natychmiastowego wykonania egzekwowanego obowiązku, a właściwego organu wojskowego lub organu Milicji Obywatelskiej nie ma na miejscu.

DZIAŁ IV.

Postępowanie zabezpieczające.

Rozdział 1.

Przepisy wspólne.

Art. 151. § 1. Organ egzekucyjny dokonuje na wniosek wierzyciela, przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego, zabezpieczenia należności pieniężnej lub wykonania

obowiązku o charakterze niepieniężnym, jeżeli brak zabezpieczenia mógłby utrudnić lub udaremnić egzekucję.

§ 2. Zabezpieczenie może być dokonane także przed terminem płatności należności pieniężnej lub przed terminem wykonania obowiązku o charakterze niepieniężnym.

§ 3. Zabezpieczenie należności pieniężnych może dotyczyć również przyszłych powtarzających się świadczeń.

Art. 152. Zabezpieczenie może być dokonane również przed ustaleniem kwoty należności pieniężnej lub obowiązku o charakterze niepieniężnym, jeżeli brak zabezpieczenia mógłby utrudnić lub udaremnić skuteczne przeprowadzenie egzekucji, a przepisy szczególne zezwalają na takie zabezpieczenie.

Art. 153. Wniosek o zabezpieczenie powinien odpowiadać warunkom określonym w art. 26 § 1 pkt 1—5. Ponadto wniosek powinien zawierać uzasadnienie, w którym należy wskazać niebezpieczeństwo utrudnienia lub udaremnienia egzekucji.

Art. 154. § 1. Organ egzekucyjny wydaje postanowienie w sprawie zabezpieczenia. W razie uwzględnienia wniosku o zabezpieczenie organ egzekucyjny w postanowieniu określi obowiązek, którego zabezpieczenie dotyczy, oraz sposób i zakres zabezpieczenia. W razie potrzeby można zastosować jednocześnie kilka sposobów zabezpieczenia.

§ 2. Organ egzekucyjny może uzależnić wydanie postanowienia o zabezpieczeniu od złożenia przez wierzyciela kaucji na zabezpieczenie roszczeń zobowiązanego o naprawę szkód spowodowanych wskutek wykonania postanowienia o zabezpieczeniu.

§ 3. Organ egzekucyjny może w każdym czasie uchylić lub zmienić postanowienie o zabezpieczeniu.

Art. 155. § 1. Postanowienie w sprawie zabezpieczenia doręcza się wierzycielowi.

§ 2. Postanowienie o zabezpieczeniu doręcza się zobowiązanemu równocześnie z wykonaniem czynności zabezpieczających.

§ 3. Na postanowienie o zabezpieczeniu służy w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia postanowienia prawo zgłoszenia zarzutów do organu egzekucyjnego, a na postanowienie tego organu, uznające zarzuty za nieuzasadnione, prawo wniesienia zażalenia. Przepisy art. 32 i 33 stosuje się odpowiednio.

Art. 156. Nie stosuje się zabezpieczenia roszczeń do państwowych jednostek organizacyjnych.

Art. 157. § 1. Jeżeli wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego nie został zgłoszony w ciągu miesiąca od dokonania zabezpieczenia, a w terminie trzech miesięcy od dokonania zabezpieczenia przed ustaleniem należności pieniężnej lub obowiązku o charakterze niepieniężnym (art. 152), organ egzekucyjny uchyli zabezpieczenie i zarządzi zwrot kaucji złożonej w myśl art. 154 § 2. O uchyleniu zabezpieczenia organ egzekucyjny zawiadamia wierzyciela i obciąża go kosztami zabezpieczenia.

§ 2. Termin określony w § 1 może być przez organ egzekucyjny przedłużony na wniosek wierzyciela, jeżeli z uzasadnionych przyczyn postępowanie egzekucyjne nie mogło być wszczęte, jednakże termin wszczęcia postępowania egzekucyjnego co do obowiązku o charakterze niepieniężnym może być przedłużony tylko o okres do trzech miesięcy.

§ 3. Na postanowienie organu egzekucyjnego w sprawie przedłużenia terminu określonego w § 1 lub odmowy przedłużenia tego terminu służy wierzycielowi i zobowiązanemu zażalenie.

Art. 158. § 1. Zabezpieczenie nie może zmierzać do tego, aby stanowiło wykonanie obowiązku.

§ 2. W drodze zabezpieczenia nie można stosować przeciw zobowiązanemu przymusu bezpośredniego.

Art. 159. Zajęte w celu zabezpieczenia rzeczy ulegające szybkiemu zepsuciu podlegają sprzedaży w drodze administracyjnej bez zbędnej zwłoki. Zajęte w celu zabezpieczenia inne ruchomości mogą być sprzedane w drodze egzekucji administracyjnej, jeżeli w razie niesprzedania straciłyby znacznie na wartości albo jeżeli dozór zajętych przedmiotów powoduje znaczne koszty. Dotyczy to również zajętego w celu zabezpieczenia inwentarza żywego, w razie gdy dłużnik odmawia przyjęcia go pod dozór. Uzyskana ze sprzedaży kwota podlega złożeniu do depozytu organu egzekucyjnego.

Art. 160. § 1. W razie zbiegu postępowania zabezpieczającego prowadzonego przez organ egzekucji administracyjnej i organ egzekucji sądowej przepisów art. 60 nie stosuje się, chyba że w myśl przepisów kodeksu postępowania cywilnego rzecz stanowiąca przedmiot zabezpieczenia podlega sprzedaży.

§ 2. W razie zbiegu postępowania zabezpieczającego prowadzonego przez dwa lub więcej organów egzekucji administracyjnej, ma odpowiednie zastosowanie art. 61.

Art. 161. § 1. Przepisy art. 62 stosuje się do opłat za czynności zabezpieczenia i wydatków związanych z postępowaniem zabezpieczającym, jeżeli postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte.

§ 2. Jeżeli postępowanie egzekucyjne nie zostało wszczęte, opłat za czynności zabezpieczenia nie pobiera się, a wydatki związane z postępowaniem zabezpieczającym obciążają wierzyciela. Przepis art. 62 § 4 stosuje się odpowiednio.

§ 3. Organ egzekucyjny może zażądać od wierzyciela wpłaty zaliczki na pokrycie wydatków związanych z postępowaniem zabezpieczającym i uzależnić zabezpieczenie od wpłacenia tej zaliczki.

§ 4. Przepisy art. 63 stosuje się również do opłat i wydatków postępowania zabezpieczającego.

Rozdział 2.

Zabezpieczenie należności pieniężnych.

Art. 162. § 1. Zabezpieczenie należności pieniężnej następuje przez zajęcie pieniędzy, wynagrodzenia za pracę, wierzytelności z rachunków bankowych i wkładów oszczędnościowych, innych wierzytelności i praw majątkowych lub ruchomości albo przez wpis hipoteki przymusowej lub zakaz zbywania i obciążania nieruchomości, która nie ma urządzonej księgi wieczystej albo której księga wieczysta zaginęła lub uległa zniszczeniu.

§ 2. Do zajęcia w celu zabezpieczenia (§ 1) stosuje się odpowiednio przepisy o zajęciu pieniędzy, ruchomości, wierzytelności i innych praw majątkowych w postępowaniu egzekucyjnym. Jednakże zajęcie w celu zabezpieczenia wierzytelności z rachunków bankowych i wkładów oszczędnościowych oraz innych wierzytelności lub praw majątkowych, związanych z posiadaniem dokumentu, może nastąpić także

bez potrzeby odbioru lub umorzenia dokumentu (art. 80—82 i 92), jeżeli zajęcie ma na celu zabezpieczenie roszczeń o naprawienie szkody w mieniu społecznym wyrządzonej czynem przestępczym albo zabezpieczenie grożącej kary grzywny, innych świadczeń pieniężnych lub przepadku majątku.

§ 3. Zajęcie w celu zabezpieczenia nie może dotyczyć rzeczy lub praw zwolnionych spod egzekucji (art. 8—10).

Art. 163. § 1. Pieniądze i papiery wartościowe zajęte w celu zabezpieczenia należności pieniężnej podlegają złożeniu do depozytu organu egzekucyjnego. Na wniosek zobowiązanego zajęte pieniądze podlegają złożeniu w instytucji kredytowej za oprocentowaniem.

§ 2. Zajęta wierzytelność po nadejściu terminu jej płatności powinna być przez dłużnika tej wierzytelności zrealizowana przez złożenie należności do depozytu organu egzekucyjnego. Tak samo powinny być składane do depozytu organu egzekucyjnego zajęte wynagrodzenia za pracę i inne należności płatne w przyszłości, bez ponawiania ich zajęcia aż do wysokości należności zabezpieczonej.

Art. 164. Zobowiązany może złożyć do organu egzekucyjnego wniosek o przyjęcie na zabezpieczenie należności pieniężnej, zamiast zabezpieczenia wymienionego w art. 162 § 1, kaucji w gotówce lub w wierzytelnościach w krajowych instytucjach kredytowych. Organ egzekucyjny uwzględni taki wniosek i określi kwotę kaucji nie wyższą od należności podlegającej zabezpieczeniu.

Rozdział 3.

Zabezpieczenie obowiązków o charakterze niepieniężnym.

Art. 165. § 1. Organ egzekucyjny w postanowieniu w sprawie zabezpieczenia wykonania obowiązku o charakterze niepieniężnym (art. 154 § 1) określi środek zabezpieczenia lub inną czynność, które stosownie do okoliczności powinny być zastosowane.

§ 2. Przy wyborze środka zabezpieczenia organ egzekucyjny uwzględni interesy stron w takiej mierze, aby wierzycielowi zapewnić wykonanie obowiązku, a zobowiązanego nie obciążać ponad potrzebę.

Art. 166. Organ egzekucyjny może w razie potrzeby zastosować także środki zabezpieczenia przewidziane w art. 162 § 1. W szczególności może być dokonane zajęcie pieniędzy, wynagrodzenia za pracę, wierzytelności z rachunków bankowych i wkładów oszczędnościowych oraz innych wierzytelności, jeżeli w ten sposób zabezpieczy się pokrycie przez zobowiązanego kosztów wykonania zastępczego.

DZIAŁ V.

Przepisy wprowadzające i końcowe.

Art. 167. Postępowanie egzekucyjne i zabezpieczające, toczące się w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, będzie prowadzone w dalszym ciągu w myśl przepisów tej ustawy i przez organy w niej wskazane.

Art. 168. § 1. Pozostają w mocy przepisy:

1) ustawy z dnia 6 czerwca 1958 r. o ściąganiu czynszów najmu i innych należności Państwa związanych z korzystaniem z terenów i budynków państwowych (Dz. U. z 1958 r. Nr 35, poz. 156 i z 1961 r. Nr 32, poz. 159),
2) ustawy z dnia 21 grudnia 1958 r. o szczególnym trybie ściągania zaległości z tytułu niektórych zobowiązań właścicieli nieruchomości wobec Państwa (Dz. U. z 1958 r. Nr 77, poz. 398 i z 1962 r. Nr 38, poz. 166),
3) ustawy z dnia 28 czerwca 1962 r. o przejmowaniu niektórych nieruchomości rolnych w zagospodarowanie lub na własność Państwa oraz o zaopatrzeniu emerytalnym właścicieli tych nieruchomości i ich rodzin (Dz. U. Nr 38, poz. 166).

§ 2. Pozostają w mocy przepisy ustaw szczególnych o zabezpieczeniu w drodze egzekucji administracyjnej, na podstawie postanowienia prokuratora, sądu, organu administracji finansowej, administracji celnej lub organów kontroli i rewizji finansowej, w postępowaniu karnym lub karnym skarbowym roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem przestępczym w mieniu społecznym, grożącej kary grzywny, innych świadczeń pieniężnych lub przepadku majątku.

§ 3. W postępowaniu o zabezpieczenie, o którym jest mowa w § 2, postanowienie o wyłączeniu wydaje organ egzekucyjny określony w art. 18, stosując przepisy niniejszej ustawy. Na postanowienie o wyłączeniu służy prawo wniesienia zażalenia organowi, który wydał postanowienie o zabezpieczeniu, oraz wierzycielowi. Do czasu rozstrzygnięcia zażalenia dokonane już czynności egzekucyjne pozostają w mocy.

§ 4. Pozostają w mocy przepisy szczególne o egzekucyjnym wykonywaniu orzeczeń zapadłych w postępowaniu arbitrażowym.

§ 5. W postępowaniu organów celnych przy sprawowaniu kontroli celnej przepisy art. 50 i 51 stosuje się, jeżeli prawo celne inaczej nie postanawia.

Art. 169. § 1. Pozostają w mocy przepisy:

1) ustawy z dnia 2 grudnia 1958 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 72, poz. 356),
2) ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o prawie bankowym (Dz. U. z 1960 r. Nr 20, poz. 121 i z 1964 r. Nr 8, poz. 50) ze zmianą wynikającą z § 3.

§ 2. W szczególności pozostają w mocy przepisy o egzekucji należności pieniężnych przypadających od banków, zawarte w art. 42 ustawy z dnia 2 grudnia 1958 r. o Narodowym Banku Polskim oraz w art. 23 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o prawie bankowym.

§ 3. W art. 42 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o prawie bankowym dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Umarzanie książeczek oszczędnościowych na okaziciela lub imiennych, w toku prowadzenia egzekucji sądowej lub administracyjnej z rachunku bankowego stanowiącego wkład oszczędnościowy, regulują przepisy Kodeksu postępowania cywilnego oraz przepisy o egzekucji administracyjnej."

Art. 170. Pozostają w mocy przepisy art. 60 i 77 ustawy z dnia 30 stycznia 1959 r. — Prawo lokalowe (Dz. U. z 1962 r. Nr 47, poz. 227).

Art. 171. Przepisy ustawy dotyczące:

1) ministrów i naczelnych organów administracji państwowej — stosuje się również do urzędów centralnych i ich kierowników,
2) prezydiów wojewódzkich rad narodowych — stosuje się również do prezydiów miejskich rad narodowych miast wyłączonych z województw,
3) prezydiów powiatowych rad narodowych — stosuje się również do prezydiów miejskich rad narodowych miast stanowiących powiaty miejskie oraz prezydiów dzielni-

cowych rad narodowych w miastach wyłączonych z województw.

Art. 172. W sprawach umarzania opłat za czynności egzekucyjne, które zostaną uregulowane przepisami wydanymi na podstawie art. 63 § 1, nie stosuje się przepisów dekretu z dnia 16 maja 1956 r. o umarzaniu i udzielaniu ulg w spłacaniu należności państwowych (Dz. U. Nr 17, poz. 92).

Art. 173. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia postanowić, że przepisy działu II rozdziału 5 w zakresie przechowywania, oszacowania i sprzedaży zajętych ruchomości będą miały w całości lub w części odpowiednie zastosowanie przy zbywaniu niektórych ruchomości, które stały się własnością Państwa na podstawie przepisów o likwidacji mienia, o przepadku mienia, z tytułu spadków lub z innych tytułów albo gdy Państwo na podstawie szczególnych przepisów jest upoważnione do sprzedaży obcej ruchomości, a także wprowadzić odchylenia od tych przepisów przy zbywaniu tych ruchomości.

Art. 174. § 1. Tracą moc dotychczasowe przepisy w sprawach uregulowanych w niniejszej ustawie.

§ 2. W szczególności tracą moc:

1) rozporządzenie z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowym w administracji (Dz. U. Nr 36, poz. 342 z późniejszymi zmianami),
2) dekret z dnia 28 stycznia 1947 r. o egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych (Dz. U. Nr 21, poz. 84 z późniejszymi zmianami),
3) art. 37 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. Nr 49, poz. 452 z późniejszymi zmianami).

§ 3. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w niniejszej ustawie pozostają w mocy przepisy dotychczasowe, jeżeli nie są z nią sprzeczne.

Art. 175. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1967 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *E. Ochab*
Sekretarz Rady Państwa: *J. Horodecki*

Reklamacje z powodu niedoręczenia poszczególnych numerów wnosić należy do Administracji Wydawnictw Urzędu Rady Ministrów (Warszawa 36, ul. Powsińska 69/71 — skrzynka pocztowa nr 14) w terminie 10 do 15 dni po otrzymaniu następnego kolejnego numeru.

Opłata za prenumeratę Dziennika Ustaw wynosi: rocznie 75,—, półrocznie 45,— zł.
Opłata za prenumeratę załącznika do Dziennika Ustaw wynosi: rocznie 45,— zł, półrocznie 27,— zł.

Prenumeratę można zgłaszać tylko na okres roczny (od 1.I) lub na okres półroczny (od 1.I i od 1.VII). Opłata powinna być uiszczona co najmniej na miesiąc przed okresem prenumeraty, a więc za okres roczny lub za I półrocze — do dnia 30 listopada, za II półrocze — do dnia 31 maja. Do abonentów, którzy opłacą prenumeratę po tych terminach, wysyłka pierwszych numerów dokonana zostanie z opóźnieniem. Opłata za prenumeratę powinna być dokonana przelewem lub trzyodcinkowym przekazem pocztowym **na konto Narodowego Banku Polskiego, Oddział IV Miejski, Warszawa, nr 1528-91-903, cz. 05, dz. 40, § 52.** Rachunków za prenumeratę nie wystawia się. Na odcinku wpłaty należy podać dokładną nazwę instytucji (bez skrótów), nazwę i numer doręczającego urzędu pocztowego (jak Warszawa 10, Poznań 3 itp.), powiat, ulicę, nr domu, nr skrytki pocztowej oraz ilość zamawianych egzemplarzy Dziennika Ustaw. Prenumeratę można zgłaszać również bezpośrednio w punkcie sprzedaży w Warszawie, przy Al. I Armii Wojska Polskiego 2/4.

Pojedyncze egzemplarze Dziennika Ustaw nabywać można w punktach sprzedaży w Warszawie: Al. I Armii Wojska Polskiego 2/4, „Dom Książki" — Księgarnia Prawno-Ekonomiczna — ul. Nowy Świat 1, kiosk „Domu Książki" w gmachu sądów — al. Gen. Świerczewskiego 127, w kasach Sądów Wojewódzkich w: Białymstoku, Katowicach, Kielcach, Koszalinie, Łodzi, Olsztynie, Opolu, Rzeszowie, Wrocławiu i Zielonej Górze oraz w kasach Sądów Powiatowych w: Bydgoszczy, Bytomiu, Cieszynie, Częstochowie, Gdańsku, Gdyni, Gliwicach, Kaliszu, Krakowie, Lublinie, Nowym Sączu, Ostrowie Wlkp., Poznaniu, Przemyślu, Raciborzu, Radomiu, Szczecinie, Tarnowie, Toruniu i Zamościu.

Redakcja: Urząd Rady Ministrów — Biuro Prawne, Warszawa, al Ujazdowskie 1/3.
Administracja: Administracja Wydawnictw Urzędu Rady Ministrów, Warszawa 36, ul. Powsińska 69/71 (skrzynka pocztowa nr 14).

Tłoczono z polecenia Prezesa Rady Ministrów w Zakładach Graficznych „Tamka". Zakł. nr 1. Warszawa, ul. Tamka 3.

Zam. 945.

Cena 4,00 zł